ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ եւ Թէ գաւառաց համար

Տարեկան	7	մէճիտ
Վեցամսեայ	3 ½	»
Եռամսեայ	2	»
Օտար երկիրներու համար	40	Ֆր.
Վեցամսեայ	20	»
Եռամսեայ	10	»

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բաց ի Բօսթ Լօքալէն:

Դրամը փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի՝ 115 ղրուշի փուլն 100 ղրուշի հաշուով:

Նամակները կ'ուղղուին առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ

38, Պապը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

"پوزانتیون"
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیر مسئولی
پوزانت کچیان
طبع و ادارەخانەسی باب عالی جادەسندە ٣٨ نومرولی
دائرۂ مخصوصەدەدر

PUZANTION

Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KETCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 110 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 1897 ՄԱՐՏ 13/25 — 21 ՇԷՎՎԱԼ 1314. — 13 ՄԱՐԹ 1313 — Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 110

Կ. ՊՈԼԻՍ, 13/25 ՄԱՐՏ, 1897.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԴԱՂԱՓԱՐ ՄԸ

Իբրեւ ընտանեաց համար օրհնութիւն մը, որբեր որդեգրելու մասին Ս. Պատրիարք Հօր ճշմարտապէս քրիստոնէական և հայրական առաջարկը լաւ ընդունելութիւն գտաւ հասարակութեան ամէն դասակարգերէն: Թէ՛ լոկ կրօնական, թէ բարոյական և թէ ընկերական տեսակէտով այս առաջարկութեան ամէն օգուտները լիովին կը գնահատուին: Եւ որչափ ալ տնտեսական տագնապը ծանրապէս ճնշած ըլլայ շատ մը քաղկներու վրայ, յուսալի է որ բաւական թուով գտնուին բարեսէր անձեր որք գոնէ մէկ մէկ որբ որդեգրելով մասնակցին Ս. Պատրիարք Հօր քարոզած բարեգործութեան: Բայց հոս խնդիր մը կայ:

Շատեր Թերեւս գտնուին որք յօժարին մէկ մէկ որբի ծախքն հոգալ, բայց չկարենան իրենց տան մէջ պահել որբը: Տունը, տանտիրոջ և կամ տանտիրուհւոյն ալ սիրտը նեղ կրնան ըլլալ: Տան մէջ Թերեւս ուրիշ տղաք բաւական թուով գտնուին, և անոնց մայրը նոր վխտու-ցաւ մը իրեն խնայելու բնական հոգածութիւնն ունենայ: Մինչեւ իսկ ամուրիներ կան որք քրիստոնէական, մարդասիրական բարձր տեսութիւններով որբ մը խնամել կրնան յօժարիլ, բայց իրենց բնակարանին մէջ իսկ տղայ մը պահելն իրենց անհնարին դայ դուցէ: Վերջապէս, շատեր կան որք Թերեւս յօժարին որբի մը պաշտպան ըլլալ, բայց իրենց քով որբ մը չընդունին: Այսպիսիներու բարեյօժարութենէն օգտուելու միջոցը չկա՞յ միթէ:

Ըստ մեզ, ժամանակ կորսնցնելու չէ Ազգ. Հիւանդանոցին Որբանոցն ընդարձակելու: Նոր շէնքին կառուցման չսպասելով, կարգադրութիւններ պէտք է ընել շատ աւելի որբեր պատսպարելու համար: Որբուհիներու մասին կարելի է կարգադրութիւն մ'ընել Գալֆայեան Որբանոցին հետ: Ազգ. Վարչութիւնն արդէն որոշեց 100 որբ անմիջապէս բերել, անոնց պահպանման յատկացնելով Սովելոց հանգանակութեան մնացորդովը գնուած կալուածներուն այժմեան արդիւնքն, որ ամսական 100 ոսկիէ աւելի է: Արդ, չէ՞ կարելի ճիշդ հաշիւ մ'ընել թէ որբի մը պահպանման համար տարին ինչ ծախք կ'երթայ, այնպէս որ այն գումարը վճարելով, ամէն ոք կարող ըլլայ որբի մը բարերարը ճանչցուելու: Թո՛ղ որբերն ազգային յարկի մը տակ պահուին, բայց անոնք որ իրենց տունն որբ մ'ընդունիլ չեն ուզեր, այն որբին ծախքը վճարելով՝ զայն որդեգրած համարուին:

Այս կարգադրութիւնով, կարելի է Ազգ. Վարչութեան որոշածէն շատ աւելի որբեր պատսպարել և խնամել:

Ազգ. Հիւանդանոցն հիմակ ամէն տեսակ պատսպարեալներ ունենալով, միջին հաշուով, մարդ գլուխ 8էն 10 ոսկի ծախք կ'ընէ տարին: Պետական հացի և մսի նպաստներն ալ այս հաշւին մէջ են. այսինքն՝ զանոնք ալ ծախուց գումարին մէջ նշանակելէն ետքն, այն գումարը բաժնելով պատսպարեալներուն թիւովը, տարեկան 8էն 10 ոսկի ծախք կը գտնենք մարդ գլուխ: Մէկ մի որբ ասկէ պակասով կրնայ խնամուիլ. որովհետեւ Ազգ. Հիւանդանոցի մատակարարութեան մէջ բուն իսկ Հիւանդարանի բաժինն իրեն յատուկ ծանր ծախքեր ունի բժիշկի, վիրաբոյժի, դեղի, հիւանդապահի և բազմաթիւ սնունդի: Ըսել է թէ որբ գլուխ միջին հաշիւը տարեկան 6էն 8 ոսկիին մէջ բան մը պիտի ըլլայ: Ուրեմն, Ազգ. Որբանոցին տարեկան 6էն 8 ոսկի նուիրող մը ինչո՞ւ համար որբի մը պաշտպանը չկարենայ համարուիլ: Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարած բարեգործութիւնն այսչափ ամենալէն-եար, ինչո՞ւ ջանք չտալ մը հետեւողներ չունենայ:

ԱՅՑ ՄԸ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ

Երբ Հիւանդանոցէն ներս կը մտնէի, աւելի խոկումը կը խօսէր իմ մէջ, իսկ երբ դուրս ելայ, զգացում կորած էի. մոլորուն քայլերս հարաւ-արեւելք ուղղեցի. բախտաւոր էի. օդը բաց էր. ինծ ընկերացած էին Պ. Պ. Մարտիրոս Եասաքճեան և Ռուբէն Յակոբեան, համակրելի երիտասարդները: Արհեստանոցի մը ընծեռած օգուտները կը Թուէինք, Հիւանդանոցի նման չէնք չնորհք հաստատութիւն մը ունենալնուս վրայ հպարտ՝ երեքնիս ալ կ'ուրախակցէինք: Կարգ մը հարցեր կ'անցնէին մօքէս. երիտասարդ հիւանդներուն վրայ կը խորհէի. անոնք պէտք չէ՞ կեանքի ծաղիկը վայելեն, փայլուն հորիզոններ կը տեսնեն, մտատիպար մը ունին, անոր կը ձգտին, ինչո՞ւ կէս ճամբան կասին. կեանքի կատակերգութիւն մը չէ՞ այս. կրակ ու բոց տարիքի մէջ մարել անոր խանդն՝ ու խցաւակի մը մէջ գամուած պահե՞լ: Հիւանդանոցի երիտասարդներու վերաբերող մասն ողբերգական տեսարան մը կը պարզէ, որուն հանդիսատես եղողը միայն արցունք կը Թափէ. եթէ կեանքն այս կողմէն դիտենք, ժանտատեսիլ է. մէկ ակնթարթի մէջ յոռետես կրնանք դառնալ. բայց փորձանքներ մեզ համար են, համբերութեամբ տանելու է անոնց:

Ցորդ խոհեր կը պաշարէին ներսս երբ հասանք ցած չէնքի մը դուռը. «Որբանոցն է» ըսին, դէմքս փոխեցի, պաշտելի եղբայրներ պիտի տեսնէի, որոնց մայրեր երկինքէն կը նային իրենց. ձայներնին կուգար. կ'ականջէի, ուպէս Թէ երաժշտութիւն մը մտիկ ընէի. մանկութիւնս միտքս ինկաւ. անմոռանալի՜ ժամեր: Գացինք տեսչարան, ուր կը գտնուէր ձայնագէտ դասատուին Միքայէլ էֆ. քիչ մը ետք հանգստի զանգակն հնչեց: Մուրատեան ու Իպրանոսեան էֆ.ներուն ծանօթացանք. առաջինը լեզուներու դասախօս է, միւսը՝ պատմութեան և աշխարհագրութեան. անհամբեր կ'ըսպասէի դպրոցիս Տնօրէն Ամատունի էֆէնտիին, որուն հետ սանկ տեսնուելու բարեբախտութիւնն ունեցած էի պատուաւոր ընտանիքի մը տունը. կը փափաքէի երկրորդ անգամ տեսնել զինք, աւելի մօտէն տեղեակ ըլլալու համար իր վարած քիչ մը տարօրինակ կեանքին. երկու տարի առաջ մեռած է իր համեստ կին որուն յիշատակը կը հատցնէ զինք. ամէն կիրակի գերեզման կ'երթայ. քիչ բանով մը կը կշտացնէ փորն, ու յուսահատ մը կերպարանքն առած է. երկու զաւակ թողած է հանգուցեալը, մին մանչ, միւս աղջիկ, որոնց հայրն ու մայրն ալ ինք է. առաջ երկուքն ալ Մեզպուրեան վարժարանը դաստիարակուած ու խնամուած՝ հիմակ իր քովը կը մնան. անոնց ապագան կը նեղէ զինք. մինակ քիչ մը մխիթարանք կը մեծցնէ զանոնք. պզտիկնե՞րը հոգեխօսներ են, հայրիկին աչքին մէջէն շատ բան կը կարդան:

Միւս կողմէ Ամատունի էֆ. խղճամիտ պաշտօնեայի մը դերը կը կատարէ. կարգ կանոն դրած է վարժարանին մէջ, գեղծումները կը խորշի. մեքենան լարուած կը բանի, իցի՛ւ Թէ չի կոտրէր. շատ կը սիրէ որբերն. ինք մանէ աւելի կը զգայ Թէ ի՛նչ զրկանքներ կրած են անոնք. զի իրեններն ալ որբ են. ինք է անոնց բժիշկն, անոնց հայրը, փակոծի մէջ ըսինք Թէ սա՛ 4—5 տարի բժշկութիւն ըրած է Կեսարիա. ախտաճանաչութիւն ու դեղագիտութիւն գիտէ, ինչ որ առաւելութիւն մ'է իրեն համար. իմ առջեւս փոքրիկ հիւանդ մը նայեցաւ ու անմիջապէս իր պատրաստ ունեցած դեղերէն տուաւ անոր: Երբեք չի խընդար որտանց. միշտ լուրջ է. միտքը կը պաշարէ գլխաւոր մտածում մը, զոր կը խեղդէ որբերու ապագան՝ խորհելով. օրինակելի ձեռնարկներ ըրած է. արհեստանոցն ինք բանալ տուած է. հոգեբանի պէս կը ճանչէ Թէ իր աշակերտներ ինչ յարմարութիւններ ունին. ծ-ղէֆի ճիւղ մ'ալ հաստատել կ'ուզէ. յաջողութի՛ւն: Զարմանքով կը դիտէի զինքն, երբ առաջարկեց ինծ պտըտիլ չէնքն ամբողջ. դասարաններն այցելեցինք. առաջին ու երկրորդ դասարանները դաս չունէին. երրորդէն ներս մտայ մտիկ ընելու համար աշակերտներն Իպրանոսեանի, որուն յօդուածներն ուշի ուշով կը կարդայի Արեւելքի մէջ. մանկավարժական գիտութեան սիրահար է. պատմութեան դաս էր. լաւ մէթոտ մը բռնած էր. հարցումներ կը ընայէր մի՛շտ արթուն պահելու համար աշակերտին միտքը. գոհունակ պատասխաններ կուտային, միա՛յն քիչ մը դոյ բրածի պէս. այդ տարիքի Թերութիւնն է. ըսածին աւելի ըլլալ արրունքէն վերջ կը սկսի. զինքը շատ ոտքի վրայ չի կեցնելու համար չնորհակալութիւնս յայտնեցի ու մեկնեցայ յուսով: Դ. դասարանը դուրսէն դիտեցինք ու գացինք ճաշարան որ յանկարծակի մ'աշուսէր է վերջերս: Ննջարանին շատ հաւնեցայ, ընդարձակ սրահ, 160 մահճակալ՝ իրարու շատ մօտիկ դրուած, բան մը՝ ուրիշ անպատեհութիւններ կրնան ծագիլ. հարաւի պատուհանները ծովուն կը նային. այս կողմի գիւղը բանաստեղծական է: Բնութիւնը խնձացած է ողբերուն վրայ. կին և այր գիշերապահներ կան. անկողինները մաքուր մաքուր, գիշերանոցները կասկարմիր. ամէն բան կանոնաւոր, բարեկարգութիւն չորս դին. շատ չենք կենար հոս. ճաշարանը փոխադրուած է եկեղեցին՝ տեղի անձկութեան պատճառով. Նոր Որբանոց մը կառուցանելու յոյս կայ: Այսպէս ծակ ու ծուկ պտըտելէ վերջ տեսչարան դարձանք ու հրաժեշտ տուինք Ամատունի էֆ.ին խորին չնորհակալութիւններով. ա՜հ, որչափ լաւ կ'ըլլար եթէ գիշ այն իրիկուն հոն հիւրընկալէին. չեմ գիտեր ի՛նչ զգացում սիրտս կապած է անոնց. դարձայ Հիւանդանոց ետեւ ձգելով որբերու սա պատսպարանն, ուր Աստուած դրած է իր մատը: Հիւանդանոցի չէնքն անգամ մ'ալ նայեցայ դրսէն և հրաժեշտ տուի ընկերներուս. փութացի երկաթուղիի կայարանն հետս տանելով փունջ մը արցունք, բոյլ մը հառաչ:

Հոգաբարձութիւն ու Խնամակալութիւն պէտք է քաջալերուին ամենայն անձնուիրութեամբ աշխատելու. ամէն ազգային պաշտօնեայ պէ՛տք է խիղճ ունենայ. Ազգն իր նուէրները չի զլանար. անոնք օգտակար կերպով գործածել գիտնանք. երիտասարդներ անպատասխան չձգենք. ճշմարիտ բարեբարներ Թշուառներուն կը գթան. ճշմարիտ մայրեր որբեր կը խնամեն. մենք ալ մեր ձեռքէն եկածն ընենք:

ՎԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Հրատարակուելու համար յղուած կամ նամակ գրողները կը խնդրենք որ Թղթին միայն մէկ երեսին վրայ գրեն: Երկու երեսի վրայ գրուելէն շատ յապաղում և դժուարութիւն կը ծագի:

ԴԱՂԹԱԿԱՆԻ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐԷՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐ

Պուլկար խնոջ ընտանիք մը. —Կօսպոտին (Պարոն) Եանքով. —Կօսբոժա (Տիկին) Մաթինա. —Ճաշացուցակը. —Ինչ է «Ժօբօ»ն. —Բունջարուկերուբեան ախնայասիրութեան հրաշալիքը:

Կեանքը վարելու և վայելելու եղանակին մէջ Պուլկարը բնաւ վերացական, խոհէական փիլիսոփայութիւններ չի խառներ: Վաղուց ի վեր հօվուական բարքերով սնած ազգութիւն, դեռ կը չարունակէ այդ վիճակին մէջ մնալ առաւելապէս, և քաղաքակրթական բարեչրջումներ, ընկերային փոփոխութիւններ շատ ուշ և շատ դժուարաւ պիտի կրնան խախտել այն ամրակուռ հիմերը որոնց վրայ հաստատուած կը մնան Պուլկարին վարքուբարքն, ընկերային ու ընտանեկան բոլոր կարգուսարքերը:

Խոնարհ դասակարգերուն կազմակերպութիւնը հիացում ազդեց ինծ: Վերլուծելու համար զայն, պիտի ներկայացնեմ նմուշ մը, որ բաւական գաղափար պիտի տայ Պուլկարներու ներքին կեանքի կազմակերպման վրայ:

Մեզ դրացի ունինք ընտանիք մը որուն անդամներն են Կօսպոտին Եանքով և Կօսբոժա Մաթինա, էրիկ կնիկ, և չորս զաւակ՝ Սոֆիա, Ժելեզ, Խըրիսթօ և վեց ամսու մանկիկ մը՝ Նաթալի: Եանքով պարտիզպան է. հեզ և պարկեշտ մարդ մը, որ ժամանակով, իր երիտասարդութեան վառ չըրջանին, ծառայութիւններ մատուցած է իր երկրին: Հիմակ ինք իր մէջ ամփոփուած լռիկ պատեան մը կը ներկայացնէ որուն բոլոր զգացումներն իր կնոջ և իր զաւակներուն համար կ'արթննան ու անոնց համար կը գործեն: Կինն, հակապատկեր, անձնաւորումն է աշխուժութեան, գործունէութեան, չարքաշ աշխատութեան. ինքն է տունը կենդանացնողը, զաւակներուն կըրթութեամբն զբաղողը, անոնց Ֆիզիքական ու բարոյական զարգացման հոգատարը: Մութնոլուսուն ոտքի վրայ է, ամուսնին ու զաւակներուն պէտքերը կը հոգայ, կ'աւլէ, կը մաքրէ փոքր նեղկճուկ սենեակն որուն գետինը հող է և ուր կը չնչեն, կ'ապրին, կ'ուտեն, կը խորհին, կը քնանան այդ վեց արարածներն այնքան անտրտունջ և երջանիկ որքան չըլլար հարուստն իր ապարանքին ճոխապարդ մեղկ սրահներուն հանգստաւէտութեան մէջ:

Աշխարհի ամէնէն մեծ անտեսագէտներն իսկ կրնան խնայողութեան դասեր առնել Պուլկարներէն: Իրենց յաւիտենական սնունդներն են՝ աւանդական չօ-չիան, տեսակ մը կանանչ կամ կարմիր պղպեղ, յետոյ կաղամբը, զոր մեծ քանակութեամբ կ'ամբարեն իրենց ժօբօներուն մէջ, և յետոյ գինին: Չկայ պուլկար ընտանիք մը որ սննդեան այս երեք կարեւոր տարրերէն զուրկ մնայ:

Տիկին Մաթինա գերազանցապէս խնայող տանտիկին մ'է: Իր այս առաքինութիւնը կը պարտի երկու սենեակով այդ փոքր տան, որուն չինութեան ինք ալ մասնակցած է քար եւ հող կրելով, պատ հիւսելով՝ իր փոքր աղջկան ծնելէն երկու օր ետքն իսկ, գործաւորի մը աւուրչէքը խնայած ըլլալու համար: Եւ ինք, պարծանքով կը յիշէ իր ճարպիկութեան եւ խնայասիրութեան այս մեծ օրինակը:

Իրիկուններն ուշատեն տուն կը դառնայ ամուսինն՝ Եանքով, յոգնած դադրած, և կը փռուի հողէ խցիկին տափակ բազմոցին վրայ: Կինը կը բերէ գինիի շիշն եւ երկու չօ-չիայ կամ կտոր մը կաղամբ: Ընտանիքը կը ժողվուի: Գինիին շիշն ամէնուն ալ բերանը կը պտըտի, էն մեծէն մինչեւ էն պզտիկին: Կաթնկեր Նաթալին, որ տակաւին վեց ամսու չկայ, անմասն չի մնար այդ ըմպելիին վայելումէն: Պուլկարին նշանարանն է. ծնելուն պէս պատուական ըմպելիին վարժեցնելու է իր ստամոքսն, իր ջիղերն, իր կազմուածքը: Հէք մանկուհին, առանց իսկ երեսը թթուեցնելու կը խմէ գինին ու կը ժպտի հօրն երեսին, որ կ'ուրախանայ: Խրիսթօն, հազիւ չորս տարու, խած աչքերով, հիանալի կուռնիկ տիպար մը Պուլկարի, այլ եւս կատարեալ խմող մը եղած է. կո՛ւսս կո՛ւսս կը խմէ գինին, մինչեւ որ գլուխը դառնայ և գլորի իյնայ իր խշտիկին վրայ:

Ընթրիքը կը բաղկանայ Թուխ հացէ մը, որ շատ անգամ տանէն կը պատրաստուի, ձէթով եփուած կաղամբէ և, իբրեւ այլազանութիւն՝ սոխէ, զոր մեծ ախորժակով կ'ուտեն: Սակայն այս ճաշացուցակը կը փոխուի երբեմն տօնական օրեր: Պարոն Եանքով մասնաւորին կը ներկայանայ այն մանաւոր կերպարանքով զոր մարդ կը ստանայ բացառիկ պարագաներու մէջ: Կը գնէ քիչ մը միս. կամ, աւելի ամոն ըլլալու համար, քիչ մը փորոտիք: Տիկին Մաթինա իրար կ'անցնի, Թասերը կը սրբէ, փէչերը կը հանդրիճէ և կերակուրի պատրաստութեան կը սկսի. տղաք կը ճլալյան իր չուրջը՝ մօտալուտ համադամներուն ուրախութենէն խելայեղ: Տիկին Մաթինա մեծ ճարտարութիւն ունի նաեւ խմորեղէն բանալու. բայց իր այս ճարպիկութիւն տարուան մէջ հազիւ չորս-հինգ անգամ երեւան կը բերէ, չայլութեան մեղքը չգործելու համար: Եանքով երբ տունը մնայ, իր կեանքը ժօբօին մէջ կ'անցընէ:

Թէ ի՛նչ է ժօբօն:

Ժօբօն պուլկար բնակարաններուն էական կարեւոր ու էն յարգի մասն է: Տուներուն ներքեւ, հողին մակերեսէն վար մինչեւ երկու երեք մեթր խորութեամբ մութ և խոնաւ մառաններ կան, ուր ձմեռը չափաւոր գաղջութիւն մը կը տիրէ և ամառն առողջ զովութիւն մը: Այս մառանները կը կոչուին աճա ժօբօ: Թէեւ կան ժօբօներ ուր ոչ միայն իրենց պահածոները կը զետեղեն, այլ և իրենց մարմինններն ալ կ'ապրեցունեն: Պուլկարն իր հոգիէն ետքն իր ժօբօն կը սիրէ, վասն զի հոն պահուած են իր կեանքին սննդեան էական տարրերը. գինի, կաղամբ եւն:

Ասոր համար է որ երբ Եանքով տունը մնայ, ժօբօին մէջ կ'անցընէ ժամանակը: Տակառներու չրջանակներ կը փոխէ, գինիներուն համը կը նայի, իրարու կը խառնէ զանոնք, վերջապէս կ'աշխատի հոն, յափշտակուած, հեշտին երանութեամբ մը համակ:

Սակայն մօտ օրերս տիկնոջ եւ իր ամուսնին խնայասիրական այս գերբնական ճիգերը փառաւոր արդիւնքի մը պիտի յանգին. իրենց պարտէզին մէջ ջրհոր մը սկսան բանալ տալ—միշտ աչխոյժ գործակցութեամբ Մաթինայի— և իրենց բաւական ընդարձակ պարտէզին պարապ գետնին վրայ արդէն իսկ ըսկըսուած են կանգնուիլ հիմերն երկրորդ . . . տան մը:

Եանքով ընտանիքն ի մօտոյ պիտի ունենայ երկու կալուած, բաց ի այն այգիէն որուն տիրացած է շատոնց ի վեր և որ կ'արտադրէ իր տարեկան պատուական գինին:

Եանքով ընտանիքը Վառնայի երրորդ դասակարգին կը պատկանի և կը համարուի իբրեւ անկարեւոր և աննախանձելի՝ նիւթական տեսակէտով:

Մնացեալը Թող ընթերցողն ինք հետեւցնէ:

* * * Ընտանեկան չրջանակի այս ուրուագիծը զոր մէջ բերի, յաւէտ կամ նուազ տարբեր երանգներով կը ներկայանայ ամենուրեք Պուլկարիոյ մէջ: Անիկա հիանալի անտարբերութիւն մը ունի ընկերային աւելի բարձր դասակարգերու բանագրոսիկ ծեքծեքումներուն և կեղծ անդոյրներուն հանդէպ. իր մասնաւոր սահմանափակ հորիզոնն ունի ուսկից անդին նկատելու փորձութիւնն երբէք չունենար: Իր բարոյական կառուցէն աւելի բարձրանալու ըղձանքէն զերծ, կ'ուզէ սակայն իր ասպարէզին և իր անչքութեան մէջ վայելել կեանքն, այնքան միայն որքան սովրեցուցած են իրեն իր աւանդական խնկաւէտ սովորոյթներն: Իր խոնարհ վիճակն անխրատութիւն մը չի նկատեր: Փոհունակութեան յարատեւ և անջինջ արտայայտութիւն մը կը փայլի միշտ Պուլկարին արեւակէզ լայն դէմքին վրայ և կապոյտ աչքերը կը չողացնեն համակամութեան ցոլքեր:

Եւ որովհետեւ կալուածային տիրացման չփոթութիւններ չեն ծագիր, ամէն անհատ ունեցածն իրն է եւ ապահով է որ իրն է, ու գիտէ Թէ ոչ ոք արտօնեալ է ուրիշին պատկանող նիւթին կամ առարկային աչք նետել ու յափշտակել զայն, հետեւապէս Պուլկարը խաղաղ կ'ապրի, գոհ կ'ապրի, երջանիկ կ'ապրի:

ԵՐՈՒԱՆԴ Վ—ին

ՄՈՒՇԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի)

ՄՈՒՇ, 19 Փետր. 97

Այս վերնագրով ծանուցի Բէ—ղան-դէոսի ընթերցողներուն Մուշի երկու աւագ վարժարանաց ցաւալի փակումն, և արձագանք տուաւ Սմբատ էֆ. իր յուզեալ նկարագրութիւնով, որուն մէջ կրթասէրներու ուշադրութիւնը կը հրաւիրէր դպրոցական այս կարեւոր հարցին վրայ, ցոյց տալով Մուշի վարժարանաց օգտակար դերը զոր՝ 18 ամսոյ չրջանի մը տեւողութեամբ, ա՛յնքան համեստօրէն կատարեցին:

Միացեալ Ընկերութեան այդ երկսեռ ջուխտ մը վարժարանաց կատարած կրթական բարեչրջումին վրայ չեմ ուզեր երկարօրէն գրել, բան մ'որ ընդարձակ պարզուած էր Սմբատի այն երկու յօդուածներովը: Խորին չընորհակալութիւն Բէ—ղանդէոնին, որ այնքան հոգածութիւն կը նուիրէ դպրոցական և գաւառական ամէն խնդիրներու, գիմումներու, առաջարկներու, եւն., ու սրտագին համակրանքով, չեչտելով անոնց կենսական կարեւորութիւնն, և հրաւիրելով ժողովրդեան կրթասիրական ուշադրութիւնն, եւն:

Ներսեսեան նախակրթարանն և Հայ. Ընկերութեան օրիորդական վարժարանն իրենց նախակրթութեան օգուտը գաւառի կեդրոնին մէջ միայն սահմանափակած չէին: Այդ վարժարաններ կը գիմէին Մուշի յարակից Վարդօ, Խնուս, Պուլանըք, Մանազկերտ և այլ գաւառներու գեղջուկ և հօտաղ մանուկներն ալ, և կ'արժանանային ձրի կրթութեան չնորհներուն, որոնմէ այժմ խսպառ զրկուած, անմխիթար կը մնան: Եւ մինակ ուսանողներ չեն՝ որ կ'ողբան կրթական աղէտը, բազմաթիւ ուսուցիչներ եւս անպաշտօն ու լքուած կը մնան, ձեռքերնին ծոց դրած և զուրկ նիւթական ապրուստի դիւրութիւններէ:

Թէեւ տարական սեռի յատուկ թաղային վարժարաններ կան, սակայն դժբախտ աղջիկներու համար ծաղկոց մ'ըսել չկայ քաղքին և բոլոր Վիճակին մէջ միանգամայն: Կը մտածենք ըսելով Թէ՝ տեղւոյս Փոխանորդ Հօր և Պատւ. Վարչութեան անդամոց ջանքերն եւս՝ որոց մասին գրեր էի վարժարանաց փակման յօդուածիս մէջ, ի գերեւ ելան. և կարելի չեղաւ աղջկանց համար նոյն իսկ ծաղկոց մը բանալ տեղական նպաստներով,—մեր միջավայրի սաստիկ աղքատութեան երեսէն: Կը լսենք Թէ տեղւոյս Պատւ. Վարչութիւնն այս նկատմամբ՝ խընդրեր է Ս. Պատրիարք Հօր գթութիւնը: Իցի՛ւ Թէ օգտակար անօրէնութիւն մը յաջողէր:

ՈՒԽՏԱՒՈՐ

ՎԱՆՔԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.)

ԱՄԱՍԻԱ, 1 մարտ 97

Ամասիոյ եւ Մարզուանու Զարխափան Ս. Աստուածածնայ վանքն իրեն յարակից չատ ընդարձակ եւ հոյակապ պարտէզ մ'ունէր. չեմ գիտեր ի՞նչ խելքով տարիներ յառաջ ծառերը կտրեր, պարտէզն աւերեր, եւ զայն արտի են փոխարկեր։ Առաջնորդ. Տեղապահ Ս. Հայրն փափաքելով դարձեալ զայն վերաչինել, անցեալ օր ծանոյց ի լուր ժողովրդեան թէ տնկարկելու ժամանակ է. Ամասիացիք յիշատակելի գործ մ'ըրած կըլլան, եթէ բարեհաճին այդ պարտիզին մէջ տնկելու համար մատղ ծառատունկեր նուիրել։ Հետաքրքրուեցայ արդիւնքը անսնել. բարեպաշտ ժողովուրդն իր այգիներէն ծառեր քաղելով, քանի մ'օրուան մէջ 500ի մօտ պատուաստուած եւ անպատուաստ ծառեր նուիրած էր եւ դեռ կը նուիրէ ալ։

Արդ չարժե՞ր արդեօք խորհիլ թէ վանքերն ի փոխարէն ի՞նչ կը հատուցանեն ժողովրդեան, երբ սա բարեպաշտութեամբ իր քսակն կը պարպէ, որպէս զի զայն չէն ու պայծառ տեսնէ. երբ ժողովուրդը ջերմեռանդ հոգւով իր գլուխը կը մերկացնէ թանկագին զարդերէն, իր տունը կը կողոպտէ չքեղ գործերէն, որպէսզի անոնցմով իր պաշտելի վանքին սրբավայրը ճոխազարդէ, երբ ժողովուրդն իր այգւոյն ծառերը կը քակէ, որպէս զի անոնցմով վանքին պարտէզը չէնցնէ. երբ ժողովուրդն յամենայնի ինքզինք կը զրկէ, որպէս զի իր վանքերն հարուստ ու պայծառ տեսնէ. իսկ վանքերն ի փոխարէն ի՞նչ կը հատուցանեն ժողովրդեան.— Մեծաւ մասամբ ոչինչ, մերն՝ բացարձակապէս ոչինչ։

Լսողը պիտի զարմանայ երբ գիտնայ թէ Ամասիոյ եւ Մարզուանու Զարխափան Ս. Աստուածածնայ վանքն՝ չունենալով միաբանութիւն, եւ ամէն տարի (250) օսմ. ոսկւոյ մօտ կալուածներէն եւ (100) ոսկիէն աւելի նուիրատուութիւնէ եկամուտ ունենալով հանդերձ, մինչեւ այսօր յիշատակելի ծառայութիւն մը մատուցած չէ Ազգին. յաճախ պարապան մնացած եւ քիչ անգամ ելքն ու մուտքն հաւասարակշռած է։ Եթէ երբեք պատմուած զրոյցներու մանրամասնութեանց յիշատականութիւնն ընենք սա, չատ Մարզուանցի Ճնծողներ սեւերես պիտի ըլլան. բայց մեր փափաքն է, ինչպէս արդէն արտայայտեցինք, անցեալը մոռնալ եւ ներկայի միայն զբաղիլ։

Քաղցր է ինձ յուսալ որ Նորընտիր Թաղ. ժողովն իր նախորդներուն պէս անփոյթ աչօք անտես չպիտի առնէ վանքին ողորմելի վիճակն եւ Մարզուանցի Ճնծողներու անոնց անպատիժ ի գործ դրած զեղծումներն. անշուշտ նոյն որ ըստ առաջնոյն Հակառակ Սահմանադրութեան օրինաց չպիտի լքանէ Մարզուանու Թաղ. խորհրդոյ քմահաճոյքին ազգային հաստատութիւն մը՝ որ մեծ ծառայութիւն կրնայ մատուցանել Ազգին, նա՛մանաւանդ տնտեսական այսպիսի տագնապալից կենաց պայմանին մէջ։ Տ.

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐԸ

Երէկի Բիւզանդիոնի մէջ՝ Հ. Ո. Ազգային-կրօնական մի քանի խնդիրներու վրայ խօսելուն առթիւ՝ յօդուածագիրը կը հարցնէր թէ ի՞նչպէս գոյացած է Ղալաթիոյ Թաղային անտակին մեծագումար պարտքն եւ թէ գործուած զեղծումներուն հեղինակները տակաւին երեւան ելած Վարչութիւնն ի՞նչպէս չնորհակալութեան քուէ կուտայ արդի Խնամակալութեան։ Ընթերցողներն այնպէս պիտի դատեն որ արդի Առժամեայ Խնամակալութիւնն եւս մեղսակից գտնուած է տեղի ունեցած զեղծումներուն եւ թէ ճիշդ անոր համար է որ Ազգ. Վարչութեան չնորհակալութեանց եւ չնորհակալութեանն կ'արժանանայ։ Սակայն յօդուածագիրն իբրեւ գիտակ Ազգ. խնդրոց եւ իրաց պէտք էր գիտնալ որ՝ 1. Արդի Խնամակալութեան պաշտօնը կ'սկսի անցեալ 1896 դեկ. 26 ին, որով ինքն երկու եւ կէս ամսոյ գործառնութեանց միայն պատասխանատու է, մինչդեռ Պ. Յօդուածագրին յիշած զեղծումները գործուած են այդ թուականէն չա՛տ առաջ։ 2. Արդի Խնամակալութիւնն էր որ անխնամութեան չրջանի մը մէջ գործուած զեղծումներն աներկիւղ երեւան հանեց։ 3. Արդի Խնամակալութիւնն է որ ամբողջ օրեր զոհելով մանրախոյզ քննութեանց ձեռնարկած եւ գոյացեալ 3300 ոսկւոյ պարտուց պատճառներուն հետ գործուած զեղ-մանց և յարակից պարագաներուն մանրամասն մէկ տեղեկագիրը պատրաստելու վրայ է՝ զոր ի մօտոյ պիտի մատուցանէ Ազգ. Վարչութեան։ Անշուշտ սոյն խղճամիտ գործունէութեան համար ըլլալու է որ Ազգ. Վարչութիւնն առ ի քաջալերութիւն պարզ չնորհակալութեան քուէ մը տուած է արդի Խնամակալութեան և մերժած է նորա մատուցած հրաժարականը։

Ղալաթիա 12 մարտ Գ. Մ.

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԱՌ Հ. Ո.

Կարդացի ձեր տողերն։ Բնաւ մըտքէս անգամ չեմ անցուցած Հ. Ո ի մեծարանք մը ընել՝ իր կաւակրօնիներուն դէմ գրած յօդուածին փոխարէն ԲԱՀԱՆԱՆ գրելով։ Այսօր թերեւս պատուած կ'ըլլամ Հօրոյի անձն, յայտարարելով թէ իր այդ յօդուածը կարդացած ըլլալու երջանկութիւնը չեմ ունեցած։ ԲԱՀԱՆԱՆ յօդուածը գրելու ձանձրութիւնը չպիտի ուզէի յանձն առնել միմիայն Հօրոյի պատասխան մը տուած ըլլալու դիտումով։ Ըսածիս ճշմարտութեանը կանուխ համոզուած կ'ըլլար Հ. Ո. եթէ փոյթ ըլլար իրեն դրուագած դուռներէն օգտուիլ, և աչքի առջեւ ունենար կրօնա-ընկերական յօդուածներուս ամբողջ չարքն, որոնք Պատրիարքարանն, առաջնորդները, քարոզիչներն, Ուսումնական Խորհուրդը, քահանաները նիւթ ընտրած էին իրենց, և որոնք գոյնը յօդուածով սկսան և թոհանոն յօդուածով վերջացան։

Կարծեմ հոս տեղն է անգամ մ'ալ չեշտելու թէ Դպրեվանքի եկեղեցական կրթութիւնը և ոչ մէկ տեղն ամփոփուած է դուռ կաւակրօնական կեանքի մ'ոլորտին մէջ։ «Արմաշի մէջ ստացած կրթութիւնն ամուսնացեալ կղերին թշնամի» ըլլալ չէ ընտու Դպրեվանքի վարդապետները. և անոնք որ Արմաշի վարդապետներն մտէնճանչցած են բացի ՀՈ էն, կրցած են ըմբռնել այդ կրթութեան բարերար և բարեացակամ ազդեցութիւնը հանդէպ մեր Եկեղեցւոյ ամուսնացեալ կղերին։ Քահանայութեան պատիւը և կարեւորութիւնը Հ. Ո.ի ըմբռնածէն աւելի խոր ըմբռնուած է Դպրեվանուց չրջանակին մէջ։ Ցարմար ա թիւ Հ. Ո. եւ պիտի համոզուի այս խրոզութեան։

Գալով թոհանոն յօդուածին, կ'երեւի Հ. Ո. չատ մեծ յուզմամբ կարդացեր է զայն. այնպէս որ մոռնալով նոյն յօդուածի սա տողերն— «դեռ քանի մը օր է հոգիս, ՄԵՐ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐԷՆ ՄԻՆ զգուած քահանայական այդ լրումէն . . . քահանան կը նմանցնէր մշուշի մը . . . »—Վերջին բառախաղն ու զգանքն ինձ կը վերագրէ, քանի մը անպէտ հարցումներով։ Անգամ մ'ալ կը հրաւիրենք իր ուշադրութիւնը մեր այդ տողերուն վրայ, մասնաւոր ընելով իր թիւր դատատուններուն վրիպանքը։

Հ. Ո.ն անձամբ ճանչնալու բախտ չեմ ունեցած, միայն իր տրամաբանութեան չափէն և իր դատատուններուն որակէն կրնելով զինքը, սա համոզումը կազմել սխալեցայ թէ թարէթոգ դղոտ մը հէտ է գործէրնէ։

ՄՈՒՇԵՂ Վ.

ՏՕՔԹՕՌ

ՀՐԱՆՏ Պ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Բէնսիլվանիոյ Համալսարանէն պատուակալ յիշատակութեամբ վկայեալ, Ֆիլատելֆիոյ մէջ իր արուեստը գործնական փորձառութեամբ կատարելագործելէ ետքը, հաստատուած է ի Բերա, Ղալաթա-Սէրայի դիմաց, ԹԱՏՐՈՆ ՓՈՂՈՑ Թիւ 1, ուր կը գտնուի կիրակիէն զատ ամէն օր ժամ 9—12 և 1—4 (ըստ Ե.)

ՏԵՍ. ԵՒ ԳՈՐԾ. ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԼԵԶՈՒԻ

Տարրական ընթացք գին 2 ղրչ.
Միջին ընթացք » 4 »

Մեր աչխատակից Բ. Մ. Պօղաճեանի սոյն երկու քերականութիւնները ջերմապէս կը յանձնարարենք ազգ. վարժարանաց Տեսչութեանց ուշադրութեան, իբրեւ ամենէն խնամով պատրաստուածն իր նմաններուն մէջ, եւ որ արդէն Ուսումն. Խորհրդոյ եւ Կրթական Նախարարութեան պատրաստած ընտրելոց դասագրոց ցանկին մէջ անցած եւ Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց բոլոր վարժարաններուն մէջ ընդունուած են։

Մեծաքանակ զեղչ ամէն գրողներու համար։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇԱՐՈՒՄԸ.— Ծովակալաց որոշմամբ խտալացի ոպայ մը գնաց հաղորդել Վասսօ զօրավարին՝ պաշարման սկսած ըլլալն ու անոր պայմանները։ Նոյնպէս անմիջապէս հաղորդուեցաւ հելլէն նաւատորմի հրամանատարին։ Կրետական ջուրերը գտնուող հելլէն երկու մարտանաւք այդ զեկոյցին վրայ էր որ Զէյրիօ գացին։

ԾՈՎԱԿԱԼԱՑ հրամանաւ մէկ քանի նաւեր անցեալ ուրբաթ Հաննեայէն ու Սուտայի ծովախորշէն ճամբայ ելան՝ կղզւոյն միւս մասերուն մէջ ցրուելու Տէրութեանց յայտարարութիւնն ի մասին վարչական բացառիկ կազմակերպութեան։ Տեղացւոց մեծ ծաւալ երեւցան յայտարարութիւնէն, թէև հակառակ կարծիքներ յայտնողներ ալ եղան։ Այս վերջնոց մէկ մասին խումբերը կազմակերպած են հելլէն նախկին սպաներ։ Աքրոթիրի գտնուող հերն ազգից չատ դեր-հիւպատոս Մ. Պարաքլիսի այցելութիւնն ալ ընդունեցին Աթէնք երթալէն առաջ։ Մ. Պարաքլիս անցեալ եղ։ Աթէնք ուղեւորուեցաւ։—Ապստամբաց չորս պետ խտալացի ծովակալ Քանէվարոյի հրաւէրանօք անոր նաւը գացին։ Ծովակալը բացատրեց անոնց բացառիկ կազմակերպութեան պայմանները եւ պահանջեց որ զէնքերնին վար դնեն, բայց գոհացուցիչ պատասխան չստացաւ։ Ծովակալը յանձնարարեց որ մտածեն եւ խորհրդակցին իրենց միւս ընկերներուն հետ։ Ապստամբաց պետերը պահանջեցին ծովակալներէն որ յետայսորիկ իրենց գրաւոր զեկոյցներ միայն ընեն, որպէս զի իրենց վարմանց վրայ սխալ կարծիքներ չգոյանան։

ԱՒՍՏՐԵԱՆ Սէրզէնիթօ մարտանաւուն կողմէ ընդդիմեալ Աքրիա հելլէն նաւուն նաւավարք լողալով ազատած ըլլալով ընկմէ ու և է կորուստ չէ պատահեր։ Ցունաստանի արտաքին գործոց նախարարին եւ Աթէնքի աւստրիական դեսպանին միջեւ կատարուած բանակցութեան մը հետեւանօք քննութիւնք կը կատարուին այդ դէպքին վրայ։

—Մեծ Տէրութեանց կ. Պոլսոյ դեսպաններուն և հելլէն դեսպանին միջեւ կատարուած տեսակցութեան մը հետեւանօք յուսալի կը նկատուի թէ կարելի պիտի ըլլայ Վասսօ զօրավարը համոզել որ իր զօրքերուն հետ Կրետէէն դուրս ելնէ՝ առանց պարտաւորելու ծովակալներն որ միջամտեն։

—Ծովակալաց յայտարարութիւնն Հաննեայի քաղաքին մէջ ամէն տեղ փակցուեցաւ։

—Վիեննայէն կը գրեն թէ Աւստրիոյ զօրաբաժինն անցեալ Բչ. ճամբայ ելեր է դէպ ի Կրետէ։

—Ի Կրետէ ցամաք ելած եւրոպական զօրքերը պիտի գտնուին Ներկայ գտնուող ծովակալին կամ նաւապետի հրամանատարութեան տակ։

ՀԱՆՆԷԱՅԷՆ կը գրեն մարտ 8/20 թուականաւ թէ կղզւոյն բնակիչք գիր մը կը ստորագրեն ի պատասխանի բացառիկ կազմակերպութիւնը ծանուցանող յայտարարութեան։ Քիսամոյի եւ ուրիչ մէկ քանի տեղերու բնակիչք արդէն ստորագրած են։

—Ծովակալաց հրաւէրանօք Գանտիայի հելլէն հիւպատոսը քաղաքէն հեռացեր է։

ԱՆԳԼԻՈՅ Երեսփ. ժողովին մէջ Մր. Քըրզըն տեղեկութիւններ տուաւ Սէլինօի դէպքին վրայ իր առած լուրերուն համաձայն։

ԱԹԷՆՔԷՆ կը գրեն մարտ 10/22 թուականաւ թէ Թէսալի չոգենաւը պիտի ելան կէսն ի Կրետէ ցամաք հանելու յաջողելէ յետոյ Պիրէոն ժամաներ է։ Թէսալի չէ կրցեր միւս կէսն ալ ցամաք հանել, որովհետեւ ֆրանսական զրահաւոր մը արգիլեր և պարտաւորեր է զինք ետ դառնալու։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ Նիքոլա իշխանը սահմանագլխոյն վրայ գտնուած Բարսանի ամրոցը գնաց՝ ամրութեան համար կատարուած չինութիւններն աչքէ անցընելու։

—Հետեւակ զօրաց տասն գունդերուն վրայ աւելցուելիք չորրորդ վաշտերէն զատ, պիտի կազմակերպուին 14 հրետանի, ռաշվիրներու վաշտ մը եւ փոխադրութեանց ծառայող վեց գումարտակ։

ՀԵԼԼԷՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ 65.000 զօրքերէն միայն 1,500 են պատերազմական պաշտօնատուն հրաւէրին պատասխանած չըլլալը պաշտօնապէս ստուգուեր է։

ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՔ կը բանակցին՝ ազդու ծանուցագիր մը ղրկելու համար Սերպիոյ և Պուլկարիոյ, որպէս զի բացարձակապէս հանդարտ կենան արդի պարագաներուն մէջ, և ո՛ և է խնդիր յարուցանելէ զգուշանան խղճի մտօք։

ԼՈՐՏ ՍԱԼԶՊԸՐԻ, ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, տկար ըլլալով չաբաթ օրը չկրցաւ Փորին Օֆիս երթալ ու նախագահել նախարարաց խորհրդոյ նոյն օրուան նիստին։ Ուրբաթ իրիկուն Լորտերու ժողովին մէջ արտասանած մեծ բանախօսութենէն յետոյ, տակաւին բան մը չունէր. բայց կէս գիշերին տենդի տագնապ մ'ունեցաւ։ Իր բժիշկը Տքթ. Տուկլաս Բոուէլ ինֆլուէնցա ըլլալն հաստատելով յանձնարարեց որ անկողնէն չելնէ. բայց այժմ ապաքինած է։

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ մէջ յառաջիկայ օգոստոսին տեղի պիտի ունենայ բժշկական միջազգային համաժողովը։ 12րդ նիստը։ Ցանձնաժողով մը կազմուած է պատուիրակներուն աժան գնով բնակարան հայթայթելու և քաղաքին մէջ պտոյտներու առաջնորդելու։ Երկաթուղիք մինչեւ հարիւրին յիսուն զեղչ մը պիտի ընեն պատուիրակներուն։

ՆԵՐԱԺԻՆԻ հազարապետն, որ Մենելիքի հետ հաշտութեան կնքման համար բանակցելէ յետոյ իր պաշտօնն աւարտելով Հապէշստանէն Իտալիա դարձած էր, նորէն Հապէշստան պիտի երթայ։ Երէկ ճամբայ պիտի ելնէր։

ՊԵԼԺԻՈՅ թագաւորն հրաւիրեց Գերմանիոյ կայսրն և Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահը ներկայ գտնուիլ Պրիւսէլի արուեստահանդէսին։ Վիլհէլմ կայսրն ընդունեց, սակայն Մ. Ֆելիքս Ֆօռի պատասխանը տակաւին յայտնի չէ, և կը հերքուի այն լուր թէ հրաւէրն արդէն ընդունած ըլլայ։

ՄԱՏՐԻՏԷՆ կը հեռագրեն թէ զօր. Բրիմօ Րիվէրա մարտ 15/27ին Սպանիայէն ճամբայ պիտի ելնէ Փիլիպեան կղզիներն երթալու և Բոլավիէժա զօրավարին տեղ սպանիացի զօրաց հրամանատարութիւնն ստանձնելու, որովհետեւ, ինչպէս ծա ուզուեցաւ, այս վերջինս հիւանդ է և չի կրնար իր պաշտօնը գործադրել։

ՔՈՒՊԱ.— Հավանայէն կը հեռագրեն թէ ապստամբք յարձակեր են Ֆիրկաւնի քաղաքին վրայ, բայց ետ մղուեր են. տասնըմէկ մեռեալ ու բազմաթիւ վիրաւորներ ունեցեր են։ Զօր. Րէյ Սապանայի մէջ բուռն ճակատամարտ մ'ունեցեր է ապստամբաց խումբի մը հետ։ Սպանիացիք ունեցեր են հինգ մեռեալ, որոց երկուքն հարիւրապետ, և 35 վիրաւոր։ Ապստամբներէն ալ բազմաթիւ մեռեալ ու վիրաւոր կան։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿԻ մէջ ի մօտոյ չինարէն ու ռուսերէն լրագիր մը պիտի հրատարակուի, որ միայն Ռուսիոյ և Չինաստանի միջեւ եղած յարաբերութիւններով պիտի զբաղի։

ՄԱՐՈՔ.— Մէլիլլայէն ուղղեալ պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պէնիսիքար-Մոգզուի եւ Ֆրաժանիաի ցեղերուն միջեւ ծագած կռիւ մը ճշմարիտ ճակատամարտի մը յանգելով երկու կողմէն չատ մարդ մեռեր ու վիրաւորուեր են։ Մաւրիտանացւոց հարիւրի չափ տուներ այրեր են։ Կռուոյ գրգռողն եղեր է Պէնիսիքար ցեղը։ Սպանիական գաղթավայրին մէջ անդորրութիւն կը տիրէ. կարգ մը մաւրիտանացիներ Մէլիլա ապաստաներ են։ Մէկ քանի գլխաւոր ցեղապետներ ժողով մը կազմեր են համաձայնութիւն գոյացնելու։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 մարտ.— Երեսփ. ժողովին մէջ Մր. Քըրզըն յայտարարեց թէ անգլ. կառավարութիւնը տեղեկութիւն չունի թէ Թուրքիա և Ցունաստան ուղղակի համաձայնութեան մը կը բաղձան։ Նոյնպէս չի գիտեր թէ Ցունաստան իրաւախոհութիւն մ'առաջարկած ըլլայ, բաց ի այն առաջարկութիւններէն որք չանակուած են մարտ 10ի յաւելուածական ծանուցագրին մէջ։

—Կրետէի ապստամբաց պետերն աղերսագիր մ'ուղղելով բրիտանական կառավարութեան, խնդրեցին ետ կանչել Հաննեայի անգ. հիւպատոս Սըր Ալֆրէտ Պիլիոթին՝ ըսելով որ խոլամոյ կողմնակցութիւն կ'ընէ։

—Լորտ Սալզպըրիի հարբուխն անցաւ։

ՀԱՆԵԱ.—Կրետէ զրկուած ֆրանսացի զօրաց առաջին մասն երէկ ցամաք ելաւ Սուտայի ծովածոցին մէջ։ Ռուս ծովակալին նաւը Ֆրանսացի զօրաց ցամաք ելնելն ողջունեց և ռուս նուագածուք Մարսէյէզը նուագեցին։ Օվէրնիը չոգենաւը Ֆրանսացի 450 զինուոր բերաւ, որք նոյնպէս ցամաք հանուեցան։

ԲԱՐԻԶ.— Տէրութիւնք կը ջանան որպէս զի սահմանագլխոյն վրայ կռիւ տեղի չունենայ օսմանցիներու և հելլէնաց միջեւ։

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 24 մարտ (երեկոյ).— Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարն երէկ կրետական խնդրոյն վրայ տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Մեծ Տէրութեանց դեսպաններուն հետ։

—Հելլէն կառավարութիւնը խիստ հրաման տուաւ, որպէս զի սահմանագլխոյն վրայ համախմբեալ զինուորք պաշտպանողական վիճակի մէջ մնան։

ԱԹԷՆՔ.— Մարտ 17, 18 և 19ին Մալաքասի, Րէթիմոյի և Գանտիոյի մէջ կռիւներ տեղի ունենալով մէկ քանի մարդ սպաննուեցան կամ վիրաւորուեցան։

ՊԻՐԷՈՆ.— Վաճառականք հրաման ստացան չատ մը ուտեստեղէն պատրաստել Պիրէոնի առջեւ գտնուող օտար մարտանաւերու համար։ Կը կարծուի թէ Պիրէոն ի մօտոյ պիտի պաշարուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հեռագրաւ ծանոյց Հուրիկեան Տ. Ցովհաննէս վարդապետին թէ Սըվազի առաջնորդ Տ. Պետրոս եպիսկոպոս վիճակային գործերուն տնօրէնութեան և տեղային իշխանութեանց հետ պարագայից պահանջած յարաբերութեան համար Թօքատ երթալու հրաման ստացած է, և թէ ինք այլ եւս կարող է Թողուլ Թօքատ և կ. Պոլիս դառնալ։

—Ինչպէս կանխաւ ծանուցեր ենք, Ն. Ամենապատուութիւն երէկ երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ Աւստրեւհունգարական դեսպան Պառոն Քալիչէի հետ, Զոնգ Ասպետի կտակին, ինչպէս և անոր մարմնոյն կ. Պոլիս փոխադրման պարագաներուն նկատմամբ։

—Կը լսենք թէ նախկին Պատրիարք Տ. Խորէն Եպիսկոպոս փափաք յայտներ է քաչուելու Արմաշի վանքը, զոր միշտ սիրած է։

—Ամասիոյ առաջնորդական տեղապահ Տ. Նիկողայոս վարդապետ թեմերն այցելութեան ելեր է, և անցեալ չաբթուն Մարսուան հասեր է, տեղային ազգային գործերը քննելու։

—Քանի մը յոյժ կարօտեալ տեղուանք չաբթուս մէջ դրամական մէկ մէկ փոքր նպաստ ղրկուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ։

—Գաւառները զրկուելիք առաջնորդական տեղապահներէն առաջին չորսին հրամանագրերն առաջիկայ չաբթուն մէջ կը սպասուին։

—Ս. Պատրիարք Հայրը ծանոյց Երզնկայի կրօն. ժողովոյ ատենապետ Տ. Վարդան քհնյ. ի որ քիչ ժամանակէն յարմար եկեղեցական մը պիտի ուղարկուի Երզնկա ժողովրդեան հոգեւոր հովւութեան համար, և յանձնարարեց առժամանակեայ մարմին մը կազմելու համար եկեղեցական և աշխարհական ընտրելեաց ցանկ մը պատրաստել, նշանակելով խոհական և ձեռնհաս անձեր, և ներկայացնել ի Պատրիարքարան։

—Դիտողութիւն կ'ընեն մեզ թէ «Բիւզանդիոն»ի մէջ ա՛յնքան գովաբանեալ Տարագրելոց Ցանձնաժողովին աչխատութիւնք վերջին օրերս թուլցած են և յամր կ'ընթանան, չնայելով գործերուն չատութեան։ Բաւական գոյքերու և առնելիքներու գոյութիւնն ստուգուած է, և գանձման ծախքերուն համար 100 են 20 յատկացուած ըլլալով, կը յուսացուի որ գործողութիւններուն նոր մղում տրուի։

—Կը լսենք թէ Ս. Պատրիարք Հայրը գրեր է Ղալաթիոյ եկեղեցիին Խնամակալութեան որ քննուի և տեղեկագրուի թէ եկեղեցին պէտք ունի՞ երրորդ քահանայի մը։ Ցայտնի է թէ անցեալ աչնան միջոցին երբ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին բոլորովին անիշխանութեան մատնուած կը գտնուէր, Մայր-Եկեղեցւոյ քահանաներէն Տ. Արսէն պաշտօն ընդունած էր առժամապէս հոգ տանելու Ղալաթիոյ եկեղեցիին։ Անկէ ի վեր Տ. Արսէն հոն կը մնար, և գիտցած էր առժամանակեայ Ցանձնաժողովին և յետոյ Խնամակալութեան վստահութիւնը գրաւել, որք կը պահանջեն զի լուսարարապետն և աւագ երէցն ինք ըլլայ, իբրև վստահելի քահանայ մը, մինչ քարոզիչն և միւս երկու քահանայք դուրսէն քահանայ չեն ընդունիր։ Արդի Խնամակալներն ալ կ'ըսեն թէ եկեղեցիին գոյքերուն համար քանի որ իրենք են պատասխանատու, իրենց վստահած քահանային միայն կրնան յանձնել զայն։ Այսպէսն այս խնդիր մին էր իրենց հրաժարման պատճառներէն, ինչպէս արդէն նչանակած ենք։ Մի քանի բարձրաստիճան եկեղեցականներու հետ համախորհութեամբ, եկեղեցին երկու քահանաները կը պնդեն թէ ուրիչ եկեղեցիէ մը առժամապէս բերուած քահանայի մը կարելի չէ այսպիսի Ճնայուն պաշտօն յանձնել, և թէ աւագերէց և լուսարարապետ եկեղեցիի մը սեփական քահանաներուն մէջէն պէտք է առնուին։ Տ. Արսէն պէտ՞ք է միթէ Ղալաթիա մնայ թէ ոչ, ա՛յդ է օրուան մեծ խնդիրը Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին չրջափակին մէջ։ Ս. Պատրիարք Հօր պատասխանագիրը պիտի հարկադրէ Խնամակալութիւնը նախ և առաջ հաստատելու թէ եկեղեցին երկուքի տեղ երեք քահանայի պէտք ունի այսօր։

—Արմաշի նորընծաներէն Տ. Զաւէն վարդապետ, որուն Սամաթիոյ եկեղեցւոյն առժամանակեայ քարոզիչ կարգուիլը գրած ենք, թաղին երկսեռ վարժարաններուն մէջ միանգամայն կրօնի դասեր տալ սկսեր է։

—Սիլիւրիի Ս. Խաչի նորընտիր առժամեայ Թաղական Խորհրդին ատենապետ կարգուեցաւ փաստաբան Սարգիս էֆ. Խամէրեան։

—Ներսէս էֆ. Բէօզէեան երեկ առ մեզ յանձնեց 50 ղրչ. զոր Այսթէֆանոսի մէջ հանգանակած է, կէսն Հացադնի, կէսն ալ Ազգ. Հիւանդանոցի համար։

—Քաղաքական ժողովոյ անդամ Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեան պաշտօն ունի Գուրուչեշմէ երթալով տեղւոյն քարոզիչ Տ. Գրիգորիս եպիսկոպոսի հետ ձեռնարկելու առժամանակեայ Թաղ. Խորհրդոյ մը կազմութեան։

—Տքթ. Տ. Գափամաճեան յանձն առեր է չարաթն անգամ մը այցելել Ղալաթիոյ կեդրոնական Նախակրթարանն և աչակերտներուն առողջական վիճակն աչքէ անցնելով, պէտք եղած անօրէնութիւններն ընել։

—Բարի է ամէնայն ինչ որ բարի վախճան կ'ունենայ։ Երզրումի մէջ օրուան խնդիր մը մէջ տեղէն վերցեր է։ Մանկապարտէզը նորէն բացուեր է։ Բան մը փոխուած չէ իրաց առաջուան վիճակին մէջ. միայն թէ վարժուհին Օր. Եսթեր Տիկին Եսթեր է այսօր։ (Ի՞նչեան, ա՛ն չէ գրեր մոռացկոտ թղթակիցը։) Բայց քանի՞ ամսուան համար բացուեր է. յայտնի չէ. զի վարժուհին ծանուցեր է թէ առժամաբար միայն կը ստանձնէ իր պաշտօնին չարունակութիւնը, մինչեւ որ Հոգաբարձութիւնը նոր մանկապարտիզպանուհի մը բերել տայ կ. Պոլսէ։

—Վաղըամ ստորագրութիւնով մեզմէ պատասխան խնդրող Ատաբազարցի յարգոյ նամակագրին կ'իմացնենք թէ ստացած ենք իր գրութիւնը. կը գովենք իր ընտրութիւնը, բայց անոր չարունակութեան կը սպասենք՝ վերջնական դատաստան մը յայտնել կարենալու համար։

—Ռոտոսդոյէ մեր յարգոյ թղթակիցը կ'իմացնէ թէ տասն ոսկի եւս հանգանակուած է հոն ու մեզ կը ղրկուի՝ Ս. Պատրիարք Հօր տրամադրութեան ներքեւ դրուելու համար ի նպաստ Հայցագին։ Նուիրատուներուն ցուցակն եւս ստացած ենք, և առաջիկայ թիւով մը կը հրատարակենք։

—Մոտակայ քաղաքի մը ազգային երկսեռ վարժարանին անօրէնութեան և հայերէնի և ֆրանսերէնի բարձրագոյն դասերուն ուսուցչութեան համար կարող և պատկեչտ անձնաւորութիւն մը ցոյց տալ խնդրուած է մեզմէ, տեղւոյն Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ։ Առ այժմ ամսական 700 ղրչ. կը տրուի, և եթէ մինչեւ տրձակուրդ գոհացուցիչ կերպիւ պաշտօնավարէ, յաւելման յոյս կրնայ ունենալ։

—Մայր-եկեղեցւոյ հանգուցեալ Տ. Սահակ քահանայ Փանոսեանի յուղարկաւորութեան և օծման հանդէսն այսօր տեղի ունեցաւ ի Մայր-եկեղեցի։ Օծումը կատարեց Տ. Մեսրոպ եպս. Սուքիասեան։ Ժամ 2½ին յուղարկաւորութեան թափորը կազմուելով մարմինը փոխադրուեցաւ ի Պալըգլը՝

—Ցաւօք կը լսենք թէ Մասիս օրաթերթը դադարման դատապարտուած է Տպագրական Տեսչութեան հետեւեալ պաշտօնագրով.

«Հայերէն Մասիս լրագիրը կանոնաց հակառակ չարժած ըլլալով, այսօրուընէ դադարման դատապարտուեցաւ։»

—Աչըքեան Մկրտիչ էֆ., որ Ս. Գաբրիէլ Հոր կողմանէ Ամաթիայ թաղ. խորհրդոյ անդամակցութեան հրաժարած էր, իր պաշտօնը պահածառ չկրնալով ընդունիլ, հրաժարական գրեր է։

—Ի գիտութիւն հասարակութեան կը ծանուցանէ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը թէ հիւանդաց կամ պատարագելոց այցելել փափաքողք պարտին Գշ., Դշ., Շբ. և կիրակի օրերը ժամը 7էն 10 գտնուիլ ի Հիւանդանոց։

—Մեր Արաբկիրի Թղթակիցն ևս իր վերջին նամակաւ կը հաստատէ ամուսնութիւններուն առեւնաւն, և այս առթիւ հետեւեալ դիտողութիւնները կ'ընէ.—

«Ս. Ծննդեան տօնի և Բուն Բարեկենդանի միջոցը քաղաքիս համար բաւական արդիւնաւոր եղաւ ամուսնութեանց մասին։ Անոնք որ քիչ չատ ապրուստ ճարելու միջոցը գտած են, կը փութան առիթէն օգտուիլ քաղել, ամուսնանալ խիստ զիրաւոր պայմաններու մէջ— գրեթէ ձրի։ Շողշողուն ոսկիներու չարեր, մեծաքանակ զարդեղէններ, ծանրագին զգեստներու ծրարներ և փոխադարձ անհագին ծախքերու ծանրութիւնն, որք ասկէ յառաջ ունակ մը դաչինք և հետեւապար անտանելի բեռ մը դարձած էին ամուսնութեանց մէջ, ան հաւան ատգնալին բերմամբ հիմայ գրեթէ բոլորովին վերցուած են, և հարսանեկան արարողութիւնը՝ միրկացած այլանդակ չարիներէն ու պաճուճանք ձեւեր՝ սկսած է կատարուիլ պարզ և վայելուչ ձեւերու մէջ։ Հրամանագրի և պսակագրաժի առ առաւելն 20 և զանազան ներքին ծախուց համար ալ 1—200 ղրշ. ի գումար մը կրնան կազմել հարսնիք մը։ Փափաքելի էր որ նախկին անպատեհութեանց ու մնաւակար սովորութեանց հետ ջնջուէր նաև ողելից ըմպելեաց չափազանցութիւնն, որ, ցաւալի է ըսել, դեռ կը չարունակուի տեղ տեղ։ Արդարութեան պարտք մ'է նչաւակել դէպքերու տրխուր հետեւանքէն զերծ մնացող մեր մի քանի ընտանիքներն, որք նչանաւոսութեան ու ամուսնութեանց մէջ՝ յամառաբար՝ դարձեալ ոսկի ու արծաթ մոցնելով՝ չար օրինակ կը հանդիսանան ժողովրդեան։ Նուագարանը՝ (չալղը) որ ասկէ յառաջ հարսնիքներու մէջ անպատեհ պիտի գտնուէր՝ այժմ չատ քիչ տուներու մենաշնորհը դարձած է։ Անոր յաջորդած են՝ ազգատ ժողովուրդին մէջ՝ պարկեշտ, գեղեցիկ վսեմ կրօնական արարողութիւններ։ Կը յուսանք թէ անտեսական ազգնաւոն այսպէս վարուելու հարկը բերելով մեր վրայ, պիտի բանայ մեր աչքերն, ու յստակօրէն պիտի տեսնենք թէ մեր նախկին սովորութիւններն ու չայլ ծախքերը չափազանց վնասակար եղած են մեզ ամէն տեսակէտով։ Վայելչութիւնն ու պատչաճութիւնն յարգելի են միշտ. սակայն մեր տարիներ առաջուան ամուսնութեանց մէջ բըռնած ընթացքն հեռի էր պատշաճութենէ ու վայելչութենէ։ Հիմա ժամանակն է որ լաւ ըմբռնենք մեք զմեզ, եթէ չենք ուզեր որ չրջապատող չքաւորութիւնը բոլորովին կուլ տայ զմեզ։»

—Գումգափուի չորս թաղերու աղքատախնամ ընկերութեան տնօրէն խորհուրդը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Բարեկենդանի առթիւ ի ձեռն իր Ատենապետին՝ Տ. Արսէն քահանայ Տ. Յովսէփեանի հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են.— Անգլիաբնակ օրիորդ մը իր բարեկամուհւոյն մահուան առթիւ 100 ղրշ. Տ. Արսէն Տէր Յովսէփեան իւր անուան տարեդարձին առթիւ 51։ 20 ական ղրշ. բարեկեր ոմն, բարեկեր ոմն, Տիկին Շամի Գալըպճեան իւր ամուսնոյն տիրալի մահուան առթիւ, Տիգրան էֆ. Մ. Փափազեան, Խաչիկ էֆ. Ֆէնձեան, բարեկեր ոմն 10։ Գումար 264 ղրուշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ անցեալ փետր. ամսոյ մէջ հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են Հիւանդանոցիս.

Ամեն. Տ. Մաղաքիա Ս. Արքեպիսկոպոս, Պատրիարք Կ. Պոլսոյ 2700 ղրշ.։ Մեծ. Տեարք և Ազն. Տիկնայք և Օրիորդք. Պրուսայի Առաջ. Տեղապահ Գեր. Յովհաննէս Ծ. Վ. Արշարունիի ջանիւք տեղւոյն բարեկեր ազգայիններէ 3297.50. Ազն. Տկն. Վարդուհի Թիւրապեան՝ ըստ սովորութեան իր բարեկեցաստի ծնողաց հոգւոյն համար տրուած նուէրտայրթին առթիւ 1900. Սկիւտարցի Օր. Ճէյն Հէյ՝ ձեռամբ Բերայի Ազգատախնամի 1200. Մի քանի բարեկեր անձինք՝ ձեռամբ Պատուելի Տօքթ. Ժ. Կրինի 1080. Նիկոմիդիոյ Առաջ. Տ. Ստեփան Ս. Եպիսկ.ի ջանիւք Պարտիզակի Ս. Յակոբ Եկեղեցւոյ մէջ հրաւիրած ... հասոյթ 700, Պարտիզակի բարեկեր ազգայիններէ հաւաքեալ 300. Պ. Լէոբոլտ Ֆավր Հելվետիացի (100 ֆր.) 475. Յովհաննէս էֆ. Կրճիկեան Աստրագարցի, վասն հոգւոյ հանգուցեալ եղբօր իւրոյ Պօղոսի Կրճիկեան 440. ըՍկովտիացի Օր. Ճէյն Հէյ՝ Հիւանդանոցս այցելութեան առթիւ 216. Տկն. Մ. Եղիսաբէթ Յակոբ Պալեան Սիվրիհիսարցի 216։ 108ական ղրշ. Տկն. Խոսրովի Գալուստ Պալեան Սիվրիհիսարցի, Տկն. Մ. Վարդուհի Վահրամ Թոսունեան Սիվրիհիսարցի, Մանուկ էֆ. Արզրեան իր Քառասն ծննդեան առթիւ, Օրիորդ Արմենուհի, Բարեկեր ոմն, Խաչատուր էֆ. Թորգոմեան Ս. Գարահիսարցի. Գրիգոր էֆ. Ճրճրեան Կեսարացի 65. Մովսէս էֆ. Գէորգ Բէսէլեան 60. Յակոբ Ջօրայեան Կեսարացի 60. Տկն. Թուրֆանտա Յովհաննէս Թոսունեան 40։ 20ական ղրշ. Գառնիկ էֆ. Վ. Գորատմաճեան, Յակոբ էֆ. Բալանճեան Ս. Գարահիսարցի, Գրիգոր էֆ. Հաճի Յակոբեան Ս. Գարահիսարցի, Եղիա էֆ. Ագլեան Ագչէհիրցի. Բարեկեր ոմն 5 ղրուշ։ Պանդուխտի Պատ. խաղ. խորհրդոյ ջանիւք տեղւոյն բարեկեր ազգայիններէ հաւաքեալ ըստ հետեւեալ ցուցակի. Յովհաննէս էֆ. Լուսնթաղեան 540։ 216ական ղրշ. Աւետիս էֆ. Կէլիպօլեան, Յովհաննէս էֆ. Մօրեան, Մկրտիչ էֆ. Տօնոյեան. Յարութիւն էֆ. Հօտալեան։ 108ական ղրշ. Համբարձում էֆ. Ալլահվէրտեան, Եղբարք Տուտի Փափազեան։ 100ական ղրշ.՝ Յովհաննէս Ճիվէլէկեան, Մարգար Բիւրատեան, Գրիգոր Զիլինկիրեան, Գէորգ Ս. Սալմաստլեան, Բարեպաշտ եղբարք՝ 80ական ղրշ.՝ Յովհաննէս և Ղազարոս Բիրեան եղբարք, Եղբարք Թէքլէմէզեան, Թադէոս Ոսկերաթեան. Տիգրան Ուզունեան 47։ 40ական ղրշ.՝ Յարութիւն Սագըզեան, Գէորգ Հանըմեան, Նազարէթ Ճամճեան, Մկրտիչ Սահակեան, Եղբարք Հաւէրթեան, Կարապետ Տօնոյեան, Գրիգոր Հաճի Մարտիրոսեան, Եղբարք Ֆրէնկեան, Լեւոն Արզումանեան 30, Գէորգ Յ. Սալմաստլեան 27։ 20ական ղրշ.՝ Թադէոս Սորայաթարեան, Գէորգ Թ. Համբարձումեան, Բարեկեր ոմն, Դանիէլ Ալլահվէրտեան, Յովհաննէս Հաճի Պօղոսեան, Գառնիկ Տ. Անտօնեան, Յարութիւն Մայատլեան, Թադէոս Յ. Խօջիկեան, Հաճի Աբրահամ Արապաճեան, Յովհաննէս Շուպարալեան, Մինաս Թ. Կիրակոսեան, Յովհաննէս Կ. Ղուկասեան, Ստեփան Ցովհաննեան, Յովհաննէս Զիլինկիրեան, Յարութիւն Գոթօնեան, Հաճի Յարութիւն Իրճեան, Աբրահամ Բիրեան, Յակոբ Գույաֆճեան, Տ. Պետրոս և Տ. Վահան քահանայք 10ական, երեսուն և հինգ բարեկեր ազգայինք 10ականէն 350, եօթանասուն և հինգ բարեկեր ազգայինք, տիկնայք և օրիորդք 376. Գումար 3,834 ղրշ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԹՈՔԱՏԻ ԴԷՊՔԸ

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԴԱՏԱՐԱՆ

Մարտ 7 ի ուրբաթ օրը Թոքատի մէջ դէպք մը պատահելով մահեր տեղի ունեցան։ Սըվազի կուսակալ Խալիլ պէյ փութանակի Թոքատ գնաց, և չփոթութիւնը հանդարտեցնելու և խաղաղութիւնը վերահաստատելու կը ջանայ։ Այս դէպք Վեհ. Սուլթանին մեծ ցաւ պատճառած ըլլալով, Ն. Վեհափառութեան հրամանաւ մէկ կողմէ հարկ եղած հրամանները տրուեցան Սըվազի կուսակալութեան, որպէս զի Սըվազի նահանգին ու Թոքատի գաւառին մէջ խաղաղութիւնն ապահովուի ու վերահաստատուի, և ոճրագործք փութով ձերբակալուին ու արդարութեան ձեռքն յանձնուին։ Միւս կողմէ Անատոլուի նահանգաց ամէն կողմերուն մէջ խաղաղութիւնն ու անդորրութիւնը պահպանելու և տեւական ընելու համար կուսակալութեանց խիստ պատուէրք տրուեցան, որպէս զի քաղաքային ու զինուորական պաշտօնեայք միշտ ուշադրութիւն ընեն. Նոյնպէս ծանուցուեցաւ թէ մեծ ու փոքր ամէն կարգի պաշտօնեայք ծանր պատասխանատուութեան պիտի ենթարկուին եթէ իրենց պաշտօնի կիրառման մէջ ամենափոքր թերութիւն մը կամ անհոգութիւն մը գործեն։ Թոքատի քաղաքին մէջ տեղի ունեցած այս դէպք տեղւոյն գաւառին և սինջաքի սառնահակներուն գործն ըլլալով, միահամուռ պախարակուած է տեղւոյն կրօնաւոր և աշխարհական երեւելիներու կողմէ, որք այն եղեռնագործութեանց խաղաղացման համար վերջին ծայր ճիգ թափած են։ Լիազօր արտօնութեամբ արտասովոր ատեան մը կազմուած է, նախագահութեամբ մաքսային վերատեսուչ Հասան Ֆեհմի փաշայի և անդամակցութեամբ Վճաբեկ Ատենի առաջին նախագահ Շէվքը պէյի, Եղեռնադատ Ատենին առաջին նախագահ Ճելալ պէյի, որոնց առընթերուցուսուցոց ժողովոյ անդամ Մալիք էֆ.ի, զինուորական քննիչ յանձնաժողովոյ անդամ Ֆերիդ Հասան Էտհէմ փաշայի, Կրեմէի կուսակալութեան նախորդ խորհրդական Եանքօ Վիթինոս էֆ.ի և բարենորոգմանց քննիչ յանձնաժողովոյ անդամ Զարեհ Տիլլէր էֆ.ի։ Սոյն դատարանին պաշտօնն է այս ցաւալի դէպքին հեղինակները գտնել և պատժել, և եթէ կողոպտուած կարասիներ ու ապրանքներ կան՝ ետ առնել և գողերը խափանել պատժել. Նոյնպէս, գաւառին կառավարիչ Մահմուտ Նազըմ փաշան, ոստիկան-զինուորաց պաշտօնեան ու ոստիկանութեան գօմիսէրն՝ այսպիսի ողբալի դէպքի մը պատահելէն առաջ կանխապէս տեղեկութիւն առած և հարկ եղած միջոցներուն ձեռնարկած չըլլալնուն համար, պաշտօնանկ եղան, ու բանտարկուելով հարցաքննութեան ենթարկուեցան։ Զատանք և պատասխանատուք մեջս պաշտօնեաներն ալ դատել ու պատիժներ սահմանել՝ արտասովոր դատարանին իրաւասութեան սահմանին մէջ է։ Արտասովոր ատեանն այսօր Դշ. (երէկ) Սամսոնի ճամբով Թոքատ ղրկուեցաւ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Պետական Խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղին անդամ անուանեցաւ նոյն Խորհրդոյ վճռաբեկ ատենին անդամ Էքրէմ պէյ, որուն յաջորդեց վերաքննիչ ատենին անդամ Րէչիտ պէյ։ Նոյն Խորհրդոյ վճռաբեկ ատենին անդամ անուանեցան վերաքննիչ ատենի անդամ Ալի Ղալիպ պէյ և Վասիլաքի պէյ։ Նոյն Խորհրդոյ վերաքննիչ ատենին անդամ անուանեցան Եմինական ճիւղին անդամ Հիւսնի պէյ և Եուսուֆ Հաճ էֆ։

— Կ. Պոլսոյ ոստիկան-զինուորաց գունդին քննիչ անուանեցաւ Սըվազի նահանգին ոստիկան-զինուորաց Ալայպէյի Ահմէտ պէյ։

— Բ. կարգի Շէֆգաթ՝ Բարձր. Մեծ—Եպարքոսին առաջին թիկնապահ Միրլիվա Ճ.մալ փաշայի աղջկան Մէտիհա հանըմի։

Վիլհէլմ Ա. կայսեր հարիւրամեակին առթիւ Վեհ. Սուլթանը շնորհաւորական հեռագիր մ'ուղղեց Գերմանիոյ կայսեր։

ԲԱՐՁՐ. ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍԸ, Պետական Խորհրդոյ նախագահը, Սպարապետն և Ծովային, Ներքին ու Արտաքին գործոց նախարարք աղջի օրը կայս. Պալատան մէջ խորհրդակցութիւն մը կատարեցին։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշա աղջի օրը Բերա գնաց և այցելութիւն տուաւ դեսպաններուն։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհ. տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընթ աղջի օրը Կայս. Պալատ երթալով տեսակցեցաւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներու հետ։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ.— Գշ. գիշեր Թէքիրտաղ ժամանեցին վեց վաշտ որք քիչ մը հանգիստ առնելէ յետոյ Մալղարա ղրկուեցան։ Մինչեւ այսօր Թէքիրտաղէն անցած վաշտերու թիւն եօթանասունչորսի կը հասնի։ Քօբլիւ չոգենաւն, որուն մէջ կային 44 նաւային ու հազար ցամաքային զօրք, 378 գրաստ և 200 որնտուիկ ռազմամթերք, աղջի առտուն Գավագ ժամանեց և նաւային զինուորներն հոն ձգելէ յետոյ Թէքիրտաղ ուղեւորեցաւ, ուր երեկ գիշեր հասնելով սկսաւ զօրքերն ու բեռները դուրս հանել։ Մէ[illegible] չոգենաւն, որ Տրապիզոնէն երկու վաշտ առած էր, փոթորկի պատճառաւ Սինոպի նաւահանգիստը կը գտնուի։ Հոթէյու ու Սաֆարի չոգենաւերն Իզմիր կը գտնուին երկաթուղիով դալիք զինուորները Թէքիրտաղ տանելու։

—Բ. զօրաբանակին պահեստի այն վաշտերն, որք Գոնեա, Բէօզանձիա, Տարաբանէլ ու Պալըքէսէր կը գտնուին, ի զէն պիտի կոչուին Մաւզէրեան հրացանի մարզանքներ կատարելու։

—Սելանիկի և Գաթէրինի մէջտեղը գտնուած ծովեզրերը պաշտպանողական վիճակի մէջ դնելու համար ամբարձէն գործեր գրկուեցան այն կողմերը։

—Եանեայէն Բրէվէզա ղրկուեցան 190 Թնդանօթաձիգ զօրք և երկու հրետանի։

—Կայս. Խիւալ մը Հրամայեց որ ի զէն կոչուած պահեստի զօրքերու թէմէմէթէնտ տուրքէ ունեցած պարտքերը շնորհուին։

—Երէկ Էլասոնէն ժամանեցին երկու վաշտ՝ իւրաքանչիւրն 750 հոգիէ բաղկացած։

—Ծովային նախարարին աղջի օրն այցելեց Թնդանօթի գործարանն և շինուած Թնդանօթներն աչքէ անցնելով հրամաններ տուաւ։

ՊԱՐՍԻԿ արտասովոր դեսպան Նասըր-էլ Միլք Էպուլղասըմ խան իր հետեւորդներով երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։ Կայարանին մէջ կը գտնուէին Խարիճիյէի արարողապետ Խալլաճիմ պէյ, պարսիկ դեսպան Միրզա Մահմուտ խան և այլք, որք բարի գալուստ մաղթեցին։ Այնուհետեւ Թոփհանէ Ահմէտ Ալի փաշա և այլք պալատական կառքերով Բերա Բէլէս դացին։ Պալատական հեծեալ յիսնապետք կառքին կը հետեւէին։ Պարսկական դեսպանատան մէջ ի պատիւ Էպուլղասըմ խանի չքեղ ճաշկերոյթ մը և յետոյ պարահանդէս մը պիտի տրուի։ Ներկայ պիտի գտնուին նաև օտար դեսպանք և այլ երեւելիք։ Կայս. Նուագածուաց խումբին հրամանատար Ֆէրիք Սիւլէյման փաշա և Խարիճիյէի արարողապետ Խալլաճիմ պէյ երէկ Բերա Բէլէս երթալով Վեհ. Սուլթանի բարեւներն հաղորդեցին արտասովոր դեսպանին։ Էպուլղասըմ խան երէկ իրիկուն պարսկական դեսպանատունը գնաց, ուր թէյ խմելէ յետոյ Բերա Բէլէս դարձաւ։

ԱՌԵՒՏՐ. ԴԱՇՆԱԳԻՐՔ.— Ռումանիոյ հետ կնքելի առեւտրական դաշնագիրն ի մօտոյ պիտի ստորագրուի։ Միւս Տէրութեանց հետ կնքելի առեւտրական դաշնագրերու մասին խորհրդակցութիւնք կը կատարուին յատուկ յանձնաժողովին կողմէ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ Ռօ-ճէէրօ-տի-Լաուրիա մարտանաւն, որ Իզմիրի նաւահանգիստը կը գտնուէր, իր կառավարութեան հրամանաւ անկից մեկնեցաւ։ Շաբաթ օրն իտալական Մորոզինի մարտանաւը նոյն նաւահանգիստը ժամանեց։

ՌՈՒՍ շոգենաւ մը Բշ. Իզմիր ժամանելով ցամաք հանեց Սիսոյի Վելիքի մարտանաւուն արկածէն վիրաւորեալ նաւաստները՝ հիւանդանոցին մէջ դարմանելու համար։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷԻ տարեկան ընդհանուր ժողովը տեղի պիտի ունենայ մարտ 19/31ին։ Այդ նիստին կարդացուելիք տեղեկագրին մէջ ի միջի այլոց ըսուած է.—«Զեր ընկերութիւնը 1896ին ալ չարունակեց իր գործոց ընդարձակումն ու բարւոքումն, որուն երկար ատենէ ի վեր ձեռնարկած է. միշտ զբաղած է աճեցնելու իր արտադրութիւնը և կատարելագործելու իր գործիքներն, որով կարգ մը գործակալութիւններ և գեր-գործակալութիւններ հաստատած է իր մասնաճիւղերուն մէջ, որոնց փոփոխութիւններ ըրած է։ Անցեալ տարուան պէս շահագործման հաշիվներն ամբողջապէս վճարեց այդ աշխատութեանց ծախքերը ի Նորոյ հաստատութեան և զետեղման բոլոր ծախքերը վճարուած են մինչեւ 31 դեկտեմբեր 1896։ Մեզ կը մնայ վարձել այդ կանխատեսութեան կամ ջանքութեան միջոցն որ մեր ձեռքն ապագան կը զօրացնէ։ Քրէտի Լիոնէի դրամական կացութիւնը մաքուր և տրամադրելի վիճակի մէջ է։ Իր գոյքը կը կազմեն հաստատուն եւ դիւրագանձելի արժեթուղթեր։ Իր տրամադրելի հասոյթք խիստ առատ են. դանձային կացութիւնը չատ զօրաւոր է։ Հաշուեկշիռը խիստ քննութեամբ պատրաստուած է։ Նախատեսուած դոյքերն աւելցած են։

ԳԵՐՄԱՆ լրագիրք իրենց վերջին թիւերուն մէջ կը ծանուցանեն թէ Յունաստանի սահմաններուն վրայ համախմբուած Օսմ. բանակին մէջ գերման սպաներ կարեւոր պաշտօններ կը վարեն, և թէ գերման ճարտարագէտ սպաներ են որ ամրութիւններ կը կառուցանեն՝ հելլէն զօրաց յառաջխաղացումն արգիլելու համար։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՔ.— Մինչեւ հիմա Ճիտտէ ժամանող ուխտաւորաց թիւն է 24,000։

ԿԵՂԾՄԱՇԿ.— Բէմահի մէջ կեղծմաշկ երեւան եկած ըլլալով, Կայս. Իրատէի մը համաձայն ասկից մասնագէտ բժիշկ մը պիտի ղրկուի հոն։

ՏՈՒՔԹՈՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատեալ յամին 1852

Նորագիւտ գործիքի մը միջոցաւ ամենաաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն փայլենապէս կը լեցնեն, ցաւով զիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, ԴԷՄԷ ՅԷ—ԹԷՐ—ՆԷ—Ն (ըստ տարիքի), ԾԱՄՈՂ—ՆԷ—Ն, ԷՒ ԱՂԷՏ ՏԱ—ՏԱՍՆ—ՆԷ—Ն երաշխաւորեալ։ «Սկոռբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ՏԱՌԱՊԱՆՔՆԵՐ—ՆԷ—Ն։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Զըպուգճեանց դէմ)։

Գառըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 նոր բացուած Խրիսովէլի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. — Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։

—Այտընի նահանգին մէջ Ուրլայի կողմը կեղծմաշկ ու կարմրախտ երեւան եկած է, բայց քիչ մահ կը պատահի. միայն սա կայ թէ 35-40 տարեկան մարդիկ ալ կը վարակուին։

ՊԷԼԿՐԱՏԷՆ կը գրեն թէ Կ. Պոլսոյ սերպ դեսպան պիտի կարգուի նախկին նախապատրաստ Մ. Նովագօվիչ, փոխանակ Մ. Վլատան Եօրկէվիչի։

ԱՐԺԷԹՈՒՂԹԵՐ.—Թրանսվալի, Բամէքրիդ, Սիկաւէթի, Թապաքօ Պարթօրէչընի, Անթիբրայզի և այլ այդ կարգի արժէթղթոց անուններն ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ Սակարանի ցուցակէն վերցուեցան, որովհետեւ նոյն ընկերութիւնք կայս. կառավարութեան կողմէ պաշտօնապէս ճանչցուած չեն և արժէթղթոց առուծախին մէջ ալ զեղծումներ կը գործուին, որով չատ մը անձինք կը վնասուին։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ռուս կառավարութիւնը Ս. Ստանիսլաս պատուանշանի Ա. աստիճանը տուաւ Պէյրութի նախորդ կուսակալ Նասուհի պէյի։

ԱՐՇԻՊԵՂԱԳՈՍԻ կղզեաց նահանգին կուսակալ Ապէտին փաշա ի մօտոյ Հռոդոսէն Սագըզ պիտի երթայ քննական պտոյտի համար։

ՊԷՐՈՒԹԻ մէջ անցեալ ուրբաթ սոսկալի փոթորիկ մը ծագեր է. Մարդ մը կայծակնահար մեռեր և կին մ'ալ վիրաւորուեր է։

ՌՃԻՐ.— Աղջի գիշերն Սկիւտար Եէնի Մահալլէ գիւղին մէջ Աբաօմոլ ու Տիմիթրի անուն անձինք կռուի բռնուեցան։ Աբաօմոլ դաչոյնը քաշելով Տիմիթրին ծանրապէս վիրաւորեց և փախչելու պահուն ձերբակալուեցաւ։ Տիմիթրիի վիճակը ծանր ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ
13 ՄԱՐՏ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ո.		19	29
Ամէնէն բարձր գին	»	19	30
Ամէնէն վար գին	»	19	27
Օսմանիյէ	»	72	—
Ռումէլիի երկաթ. ֆր. գոց.		89	—
Ամենէն բարձր գին		—	—
Ամենէն վար գին		—	—
Ռէժի	»	12	15
Քաէտի ժէնէրալ օթթօմ.	»	6	30
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	3	90
Թրամուէյ բաժնեթ. ղրշ.		7	—
» Ժուխանէ »		2	15
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ. Ա. Ո.		2	36
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.		491	—
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	»	343	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	457	—

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ մէկ օրուան Օ. Ո.		4	40
» ութ » »	»	7	10
Ռում. երկ. մէկ » »	»	—	—
» » ութ » »	»	—	—

ԲԱՑՈՒՄ ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏ

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ. Օ. Ո. ք. կ.	19	29
Ռումէլիի երկաթուղի ֆր.	90	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս ղրշ.	109	$27^{1}/_{2}$
Փարիզ 3 » ֆր.	22	90
Ֆիօրին մանտա »	10	$81^{1}/_{4}$

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղր.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	110	04
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	05
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108	12
Ռուպլի Թղթադրամ Օ. Ո.		8	59
Քըրըմից		51	10
Մէթալիք		97	20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ, 24 ՄԱՐՏ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	ֆր.	102	50
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.) բաց.	»	18	15
) գոց.	»	18	17
» » » Բ.	»	31	40
» » » Գ.	»	18	50
Օսմանիյէ	»	326	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	89	75
Օսմ. Բռիօրիթէ	»	415	—
Մաքսատուն	»	436	—
Օսմ. Ռէժի	»	283	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	516	—
Քաէտի Լիօնէ	»	766	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3367	—
Իտալական Ռանթ	»	90	45
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	20	165
Դրամագլուխ	»	2	—

ՊԵՐԼԻՆ, 24 ՄԱՐՏ

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.	մարք	—	—
» փոխառութիւն 1888	»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	93	—
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	88	30
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	295

ՎԻԵՆՆԱ, 24 ՄԱՐՏ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ ֆիոր.		120	05
Ռումէլիի երկաթուղի	»	43	80
Օսմ. Ռէժի	»	133	—

ԼՈՆՏՈՆ, 24 ՄԱՐՏ

Անգլ. քօնսօլիտէ	Ա. Ո.		112	46
Օսմ. »	Սէրի Ա.	»	66	—
» »	» Բ.	»	31	62
» »	» Գ.	»	18	45
.Դ) բաց.		»	18	18
) գոց.		»	18	18
Փոխառութիւն Գասապա		»	76	—
» Օսմ. 3 ½ %		»	94	—
Օսմ. Կայս. Պանքա		»	10	53
Այտընի երկաթուղի		»	12	—
Եգիպտական Միացեալ		»	106	25
Հելլենական 5 %		»	23	50
Մօնօբօլ հելլենական 4 %		»	23	50
Ռանթ » 4 %		»	21	50
Ռուսական 3½ % 1891		»	103	25
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888		»	92	—
» Նոր » 6 % 1892		»	90	—
Փոխան. Փարիզի վրայ		»	25	315
Դրամագլուխ		»	3	—

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
ՄԱՆՐԵՂԻՆԱՑ
Գ. Մ. ԴԱՒԹԵԱՆ
ՄԱՐՓՈՒՋՃԸԼԱՐ, ՍԱԼԻՀ-ԷՖԷՆՏԻ ԽԱՆ

Մեր գաւառացի Պատ. յաճախորդաց մեծ դիւրութիւն մը ընծայելու նպատակաւ՝ Վաճառատունս յանձն կ'առնէ ուրբաթէ եւ Բօհօշէ մանրեղինաց վերաբերեալ ամէն նիւթերու վրայ գաւառներէն ըլլալիք յանձնարարութիւնները խիստ գոհացուցիչ պայմաններով եւ Պոլսոյ մեծ Վաճառատանց ընթացիկ գիներով կատարել։ Յանձնարարութիւնք կը գործադրուին ճշդիւ, խնամով եւ արագ։ 10—7

Հասցէ. — ԴԱՒԻԹ Մ. ԴԱՒԹԵԱՆ
Սալիհ-էֆ. խան, Մարփուճճըլար Կ. Պոլիս

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել որ ամէն օր մինչեւ կէսօր կը գտնուի նախկին տեղն Սկիւտարի չուկան Մաքէմէ փողոց պարսիկ ծխավաճառին վերի յարկը։ Կէսօրէն վերջը Բերա Կալաթա-Սէրայի վարժարանին դիմաց թիւ 200 աբարթըմանն Ա. յարկ թիւ 3։ Վկայեալ եւ ծանօթ ատամնաբոյժն յանձն կառնու ակռայի վիրաբուժական ամէն գործողութիւնք ի հարկին թմրեցուցիչ դեղերով։ Նոր դրութեամբ կը պատրաստէ բերնի եւ դէմքի յարմար քաուչուքի, ոսկւոյ եւայլ նիւթերու վրայ նուրբ եւ թեթեւ արհեստական ակռայ։ Դիմողք գոհ պիտի մնան գիներու չափաւորութենէն եւ գործողութեանց կատարելութենէն։ Գշ. խորհրդակցութիւնք ձրի։ 25—5

ՌՈՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ
Ղալաթիա, Քարաքէօյ վրայ (Հին Մուսթաֆա թէքը)
Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕԴՕՐ ԲԷՔՔԷՆ

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՊԱՆՔ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ			ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ		
Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000	Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստ	»	7,650,000	Պահեստ	»	104,500,000
Թղթապանակի մէջ	»	69,246,000	Ապահովագրութիւնք	»	250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	16,000,000	Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	17,750,000
Հատուցուած վնաս	»	176,000,000	Հատուցուած վնաս	»	65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. կայս. Պանքան։
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ մասնաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Գարաքէօյ Եէնի-Խան Ա. յարկ։
Կենաց ճիւղին Տեսուչ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՄԵՐ ԹԵՐԹՕՆ

Մեր Թերթօն, Ժորժ Օնէի հրահանգիչ և հետաքրքրաշարժ գործը, ԿԱՄՔԸ, այսօր կ'աւարտի։ Անոր պիտի յաջորդէ Ֆրանսուա Քօբէի վերջին հրատարակութիւնն, ՅԱՆՑԱՒՈՐԸ, («LE COUPABLE», par M. FRANÇOIS COPPÉE.)

Ֆրանսուա Քօբէ, ինքն ալ ժողովրդեան զաւակը, մօրմէն որբ և հօրմէն լքուած տղու մը պատմութիւնն է որ կ'ընէ, ցուցնելով մեզ թէ ինքն իր գլխուն թողուած այս տղան մինչև ո՛ւր կ'իջնէ կ'իյնայ, և թէ մարդկային ընկերութիւնն ո՛րքան պատասխանատու է՛ այսպիսի տղոց յոռի վախճան մ'ունենալուն համար։ Ֆրանսուա Քօբէ այսօր կը գրաւէ Ֆրանսայի գրական հրապարակին վրայ նոյն տեղը զոր երբեմն բռնած էր Վիքթոր Հիւկօ։ Մինչ Հիւկօ ազնուապետական հով մ'ունէր, Քօբէ աւելի ժողովրդական է, իր ներշնչումներն աւելի եւս ժողովրդային խաւերէն կ'առնու։ Ֆրանսայի առաջին բանաստեղծն է այսօր, բայց միայն քերթուած չերգեր։ Իր Մուսան կ'երգէ ժողովրդային խոնարհ դասերուն գործերն, զրկումները, ցաւերն ու կարօտութիւններն։ Ո՞վ չէ կարդացեր, կամ չէ իմացեր «Գործադուլը», «Անցորդը», «Լքեալը»։ Իր դատին կը ծառայեցնէ նաև Թատրոնն ու վէպը։ Տիկին Սէվրինի նման, ուր որ կարեկցութեան արժանի աղքատ մը, զրկեալ մը, կարօտեալ մ'ըլլայ, անհատ կամ դասակարգ, Քօբէ պատրաստ է անոր ի նպաստ հանրութեան խիղճը շարժելու. էն սիրուած գրագէտն է ու միանգամայն էն պարկեշտ գրագէտն է կրնանք ըսել այս օրուան Ֆրանսական գրականութեան մէջ։

Ինչպէս ուրիշ գրական վէպերու մէջ, ՅԱՆՑԱՒՈՐԻՆ մէջ ալ, առաջին Գլուխներն աւելի նկարագրական են, և առաջին էջէն իսկ թոյն, դաշոյն, դանակ, ատրճանակ երեւակայող վիպասէրները թերեւս համ չառնուն։ Բայց քանի կ'երթայ, հօր, մօր, որդւոյ հոգեբանական ուսումնասիրութեան հետ դէպքերուն ընթացքն ալ կը տաքնայ, և ի վերջոյ ա՛յնքան սրտաշարժ կը դառնայ ՅԱՆՑԱՒՈՐՆ որ անձնական փորձով կ'ըսենք թէ չէ կարելի փակել զայն առանց տղու մը պէս լալու։

ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հազի, հարբուխի, լնդի հարձուածի, շնչարգելութեան դէմ, ևն.

Այս Թանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս ոփոխելու հարբուխը, հազը, կոկորդի ցաւը, դժուարաշնչութիւնը, ևլն։ Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մաղասը կակղցնելով և արտաքսումը դիւրացնելով։ Կոկորդի անհաճոյ խխխռումներով գիշեր ցերեկ հազցող և հանգիստը կորսնցնող անձինք կը հանգստանան և մէկ շիշը բաւ է հիւանդութիւնը բուժելու։ Այս աննման դեղ հրաշքներ կը գործէ շնչարգելութեան, հնացած հազի, էնֆլիւէնցայի և ուրիշ պարագաներու մէջ։

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Ստորագրեալս, Թուրքմէօ Հագըր Էֆ., բնակեալ Տօլմա-Պահչէ, Թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր շնչարգելութենէ տառապելով համբաւաւոր բժիշկներուն դիմեցի և շատ սատակ վատնեցի, բայց օգուտ չտեսայ. հիւանդութիւնս օրէ օր սաստկացաւ։ Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ բարեկամներս խորհուրդ տուին որ դիմեմ Կալաթա, Վոյվոտայի պահականոցին քով, Թիւ 95-97, Պ. Էտ. Ֆարուխնայի անգլ. վաճառատունը։ Հոն ծախուած «ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածեցի և 3 ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք կը համարիմ։ Կ. Պոլիս, 4 ապր. 92. Ստորգր. ԷՍԱՏ ՀԱԳԸՐ

Ընդհ. Մթերանոց Էտմոնտ Ֆարուխնայի անգլ. վաճառատունը Կալաթա, Վոյվոտա փողոց Թ. 95-97։ Կը գտնուի նաև բոլոր դեղարաններն և դեղավաճառաց քով։

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՏԱՐԻՆ 1878, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Թօհաֆճի խան Սուլթան-Համամ, պղնձեքին մօտ Թիւ 4 Սէրվիչէն տպարանին կից, Կ. Պոլիս

Արտասահմանէն և Եւրոպայէն բերուած ամէն տեսակ ապրանքներ

ՊՈՍՏԷԼ.— Պարզ և Մուսլինի վրայ, բանուած ամէն լայնքով. մասնաւորապէս օժիտի համար ճոխ տեսակներ, Վօլաններ Երեխներու համար։— ՏԱՆԹԷԼԱ.— Վալանսիէն, Դուքս, Թիւլ, Քէօրիւր, Շանթիյեի, Պարթօն, Իռլանտէզ ամէն տեսակ, Մետաքսէ, Բթանէ և Բուրդէ։— ԲԱՍՄԱՆԹԸՐԻ.— Պունճաքով, և առանց Պունճաքի Մետաքսեայ և [illegible] զանազան տեսակներ, Մօթիֆ, Կանոնիթիւռ, Սէնթիւր [illegible] վայլի։ ԳՕՐՍԷԼԱ.—Կրօն, Մուսլին, Սաթէն, Ֆանթէզի [illegible] ամէն տեսակներ ամէն լայնքով։— ԳՐԷՊ ԵՒ ԿԱԶ.— [illegible] Գաէյլիա, Կազ, Կաշեմիր, [illegible] պրէժ բուրդ և մետաքս, [illegible] կայլի։—ՅԱՔԷՕՑԼ.— Ամէն տեսակ Թանթէլայէ, Ֆա[illegible] խառնալով, Գլխարկի վէլօ, Թիւլ վարագոյր բանուած և [illegible] պատրաստ չինուած ծոպինքներ։— ՃԵՌՆՈՑ.— Կաշէ, Մետաքսէ և Բթանէ։—ՔՕՐՍԷ.—Դոզլվական տիբ և ձեւաւոր, պարզ, Բըլաւով և մետաքսէ։— ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՔՕՂԵՐ.—Կնունքի համար տղու հագուստ և գլխարկ։— ԲՈԴԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ.— Շալ Ֆիշիւ եայլի։— Շալեր.— Շալ Գաւառներու համար, ծաղիկով նաև Ֆինօ Շալ Էքօսէ ամէն մեծութեամբ։

Ամենքն ալ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած։ Ճաշակաւոր և հարուստ զանազանութիւն։ ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ և աժանութիւն։ Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառումն։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԴՐԱՄԱԳԼ. 200,000,000 ՖՐ.
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
Գարաքէօյ Եաղքափանի մօտ Հալեպեան խան
ԴԵՐ-ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Պոլիս Սուլթան Համամ Հաճօբեանի խան

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆ կը կատարէ Պանքայի ամէն գործողութիւններ. արժէթուղթի վրայ փոխատուութիւն. հաշուընթացներ կը բանայ՝ արժեթուղթեր գրաւ առնելով. փոխանակագիր կը հանէ Ֆրանսայի ու օտար երկրաց զանազան հրապարակներու վրայ. Վարկի Թուղթեր կուտայ. Սակարանի յանձնարարութիւններ կը կատարէ. վճարումներ կ'ընդունի, և պայմանաժամաւոր պօնոներ կուտայ որոշեալ պայմաններով։

ՊՈԼՍՈՅ ԴԵՐ - ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործեր. ապրանքի փոխարէն փոխատուութիւններ կ'ընէ. ապրանքներ կ'ընդունի իբրեւ անպարտ աւանդ՝ մինակ ղեռեգման վարձքն ստանալով և կամիկ. Պոլսոյ և օտար երկիրներու մէջ վաճառելու յանձնառութեամբ։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերփուլ և Ամերիկայի մէջ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Աւմէնիան	10500	Էմիրշիըն	3500
Քէստրիան	10500	Բըրժիըն	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլըմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ծօրճիան	8000	Անատոլիան	2500
Պոստոնիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինծօ	900
Վավօնիան	3700	Օբօրթօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը զրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1 Ղալաթիա

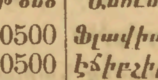

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոլսոյ մէջ կանոնաւորապէս բանող
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղևորի և ապրանքի փոխադրութեան
Նաւողչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոցի Թ. 1

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՕՏԻՆ ՏՔԴ. ԼԱԼՈՐԻ.— Վերջին 25 տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս ՖՈՍՖՕՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է ցարդ գտնուած, կատարելապէս բուժելու ուղեղի հիւանդութիւնները, անզօրութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, ամուսնական կարողութեան վաղաժամ կորուստ, և ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումներ։ Կը բուժէ դժուարամարսութիւն, ջղային և սրտի, լեարդի և երիկամանց հիւանդութիւններ, արեան շրջանի խանգարումներ, հիւծութիւնն և ողնուծուծի, կը կասեցնէ ոյժերու կորուստն որ յառաջ եկած է ո և է պատճառէ։ Ջղային տկարութեանց տասր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական և հրաշալի է։ Մելամաղձութեան ախտանիշը կ'անհետանան հրաշալի արագութեամբ մը։ ՏՔԴ. ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՕՏԻՆԸ ջղային հիւթ և ուղեղային գոյացութիւն կը ստեղծէ, որուն մէջ մտցնելով ելեկտրական տարրը, ֆոսֆօրն, որ ուղեղին կենդանական գոյացութիւնն է։ Կարօղը կը կենդանացնէ մարդկային գրութեան մէջ, մարմնոյն և մտքին տալով առոյգ առողջութիւն, այնպէս որ կարելի է պարտականութիւնները կատարել փառահեղութեամբ և գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զտէ և կը ճոխացնէ արիւնն և նոր ոյժ մը կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան և մկանանց։ Վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածման առաջին օրէն իսկ, մտաւոր կարողութեանց յաւելմամբ և բարօրութեան զգացմամբ որ վարժութիւնն հիւանդը չատոնց կը կորսնցնէր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած, ախորժակն հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղիք կանոնաւորապէս կը գործեն։ Դէմքը կը սկսի լեցուիլ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքը շողուն, մորթը պայծառ գոյն մը կ'առնու, մազերն ոյժ կը ստանան։ Զգուշացէք նմանութիւններէն։ Տքդ. Լալորի Ֆոսֆօտինը պարունակեալ է ամէն շիշերուն մէջ որք բրիտանեան կառավարութեան դրոշմը կը կրեն սա բառերով **Dr. Lalor's Phosphodyne London England** վրան փորագրուած։ Այս դեղին յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։ Մեծ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով, Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ՖԱՐՈՒԽԱՆԱ, Անգլ. Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա-Շիշլիի թրամվէյներու կայարանը, Թիւ 95 և 97։

ՌԷՅՆՕԼՏԻ ԿՈՒԹ ՍՊԷՍԻՖԻՔ

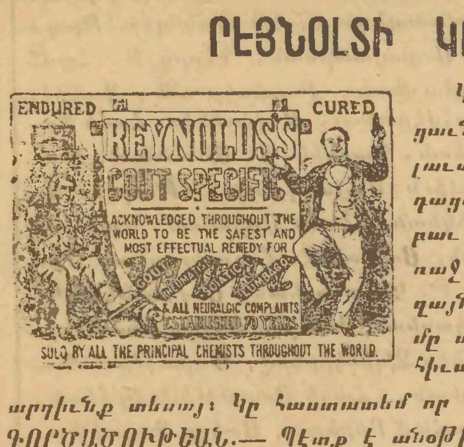

Կը բուժէ կաթուածը, յօդացաւերը, կողացաւն և բոլոր ջղային ցաւերը։ Աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղը ճանչցուած է կաթուածի, յօդացաւի, կողացաւի դէմ։ Մէկ անգամ առնել բաւ է քանի մը ժամու մէջ զգալի ամոքում առաջ բերելու։ Մեծ բժիշկներ կը յանձնարարեն զայն։ Լոնտոնի նշանաւոր Տր. Տէյլ կը գրէ. «Բիչ մը ատեն Րէյնօլտի ԿՈՒԹ ՍՊԷՍԻՖԻՔը տուի հիւանդներուս և կը փութամ ըսել որ միշտ լաւ արդիւնք տեսայ։ Կը հաստատեմ որ սոյն շատ ազդեցիկ դեղ է։» ՀՐԱՀԱՆԳ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ.— Պէտք է անօթի փորանց, պառկելէ անմիջապէս առաջ առնուլ խառնուրդի խմել զայն։ Սկսելու է 40 կաթիլէ, որ կրնայ հետեւեալ գիշերը 60ի բարձրանալ և այսպէս հետզհետէ մինչեւ 120ի։ Մեծ և փոքր քանակութեամբ ու շիշերով կը ծախուի մեր Թուրքիոյ միակ ներկայացուցչին՝ ԷՏՄՈՒՆՏ ՖԱՐՈՒԽԱՆԱՅի անգլիական ընդհանուր մթերանոցը, 95 և 97, Նիւքաչէք Գալարըմ, Վոյվոտա, Կալաթա-Շիշլիի թրամվէյներու կայարանը, Պահականոցին քով։ ՇԱՆՕԹ.—Սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին նաև ամէն տեսակ անգլիական և ամերիկեան դեղեր։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
ընդ Հըլ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՕՏԵՍԱՅԻ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տօմինօ	937	Իտահօ	5540	Բօլօ	510
Ալէփփօ	3607	Տուրօ	2383	Ճիւնօ	1080	Րիալթօ	222[illegible]
Անճէլօ	1541	Տրաքօ	1713	Ճէսօ	1053	Րինալտօ	166[illegible]
Արիօսթօ	2377	Տինամօ	504	Քօլբինօ	2307	Րօլլօ	161[illegible]
Պասանօ	1822	Էգրօ	2464	Քօֆֆօ	1700	Րօմէօ	1789
Պօրօտինօ	1264	Էլտօրատօ	1520	Լէօ	1053	Րօզարիօ	1862
Պրաւօ	1076	Էրատօ	1481	Լէանտրօ	2271	Սարֆօ	1113
Պրիւնօ	841	Ֆիտօ	954	Լիվօրնօ	1643	Ցիրիօ	1735
Պըֆֆալօ	4431	Ֆինլանտօ	1828	Լորէնցօ	3191	Սիլվիօ	1193
Գէյրօ	1671	Ֆլամինկօ	849	Մալմօ	724	Սրէրօ	1200
Գալիբսօ	1337	Ֆրանչիսքօ	4582	Մարէնկօ	2273	Թասսօ	1328
Գամէօ	1244	Կալիլէօ	3060	Մարգէլլօ	3709	Թ. Ուիլսըն	1546
Գադօ	1094	Կիզանօ	1243	Միքատօ	3557	Թօքիօ	3827
Չիքակօ	2729	Կօզօ	1011	Միլօ	1057	Թօլէտօ	1470
Սիսէրօ	1834	Կրօնտօ	1695	Մոնթէպէլլօ	1735	Թօրբիտօ	487
Գլիօ	2697	Հիրօ	775	Մուրիլլօ	2410	Ուրպինօ	2429
Գօլօրատօ	4235	Հիտալկօ	1581	Նէրօ	1083	Վասքօ	1914
Գօմօ	1497	Հինտու	3720	Օհիօ	4100	Վօլօ	1289
Գօնիկօ	2906	Հօրացիօ	3600	Օնթարիօ	4036	Վօլթուրնօ	2396
Գօրսօ	895	Հումպէր	596	Օրլանտօ	1535	Եէտօ	1850
Տիտօ	4811	Իտակօ	2354	Բալէրմօ	1637	Զէրօ	1200

Բայց շոգենաւը, Նաւապետ Պէյրարա, ընդհանուր ճանապարհով Հըլէն հոս հասաւ։
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՉՕ.
Թիւ 17-18, Բիւյիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

(107)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ԺՕՐԺ ՕՆԷ
ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐԸ
ԿԱՄՔԸ

—Թողիս, ներէ՛ ինձ։

Ուրուականը սառուցիկ ձեռք մը դրաւ իր մարդասպանին հրատոչոր ճակտին վրայ և ըսաւ անոր.

—Ձեզ ներելու բան մը չունիմ, դուն չե՛ս զիս սպաննողն, այլ նա է։

—Ուրեմն ինչո՞ւ համար այսպէս կը հալածես զիս, մահը կոխելուն պէս։

—Եթէ իմ տեսիլքս կը վրդովէ զձեզ, այլեւս պիտի չերեւիմ։ Բայց միշտ շուրջդ պիտի ըլլամ, աներեւոյթ և պաշտպան, վասն զի ինչ որ ինէ կը մնայ, (հոգիս), հաւատարիմ մնացած է կենացս միակ սիրոյն։ Դուն ալ սիրէ զայն, ինչպէս նա կը սիրէ զքեզ, և երջանիկ եղիր. զնա կրնաս երջանիկ ըլլալ։

Ուրուականն աներեւոյթ եղաւ, և Լուի երբէք վերստին չտեսաւ զայն, բայց այս ժամէն սկսեալ, իր վիճակն արագաբար բարւոքեցաւ, և վեց շաբաթ վերջն ոտքի ելաւ։ Այն օրն որ Ռոմօ ու Ֆէբրիէս ըսաւ իր հիւանդին. «հիմա կրնաք դուրս ելնել և ապրիլ ամէն մարդու պէս», կէսօրէն վերջն Էլէն հրաման ըրաւ որ կառքը պատրաստ ըլլայ։ Իր ամուսնոյն ու Տիկին Էրօյի հետ մէջը նստաւ, և հրաման տուաւ Սէն-Տընիի արուեստանոցներն երթալու։ Սիրուն պարտէզով շրջապատեալ գեղազուարճ տան մ'առջև հասնելով, որոյ մէջ մինչ բնակած էր չահագործող ընկերութեան տնօրէնը, կառքէն վար իջան։ Մտից դրան մօտ գտնուած աշխատութեան գրասենեակին մէջ գտան իրենց նօտարը, Տէր Թալամօն, որ անոնց կ'սպասէր։ Այն ատեն Էլէն, ծանրութեամբ, սկսաւ խօսիլ.

—Սիրելիդ իմ Լուի, ըսաւ, մինչդեռ դուն գործերուդ զբաղելու անկարող էիր, Տիկին Էրօ և ես պարտաւորեցանք միջոցներ ա՛օրինել բոլոր պարտքերդ վճարելու համար։ Պալասիոյ և Բուսանիէի արուարձանին ապարանքը ծախելով, — և գնորդ ունինք—, ինձ սրբուած օժիտը իմ կողմէս թողուելով, պարտքերդ պիտի ազատիս։ Անմիջապէս պիտի մնայ քեզ գործարանն որ պարտք և հօրդ հարստութեան չարժաւրիին եղած է։ Քեզ կը մնայ ստորագրել մուրհակներն զորս Տէր Թալամօն բերելու բարեսրտութիւնն ունեցած է, և ամէն բան վերջացած պիտի ըլլայ։

Լուի ամչուեցաւ, իր կնոջ ձեռքերն բռնեց և քաշեց տարաւ զայն պատուհանին մօտ։

—Օ՛ն ուրեմն, այս տո՞ւնն։

—Այն տունն է որոյ մէջ պիտի ապրինք այսուհետեւ։

—Եւ հետդ ամուսնացած անձնո քեզ տուածնե՞րս։

—Եւ տուի զանոնք . . . Աղքատ մարդ տունդ, աղքատ ուզելի դուրս ելնել։

—Բայց այդ հարստութիւնը զաւկիդ սահմանուածքն էր։

—Իմ զաւակս իր հօրը պատուէն աւելի թանկագին ստացուածք չկրնար ունենալ։

Լուի իր արտասուաթոր աչքերն յառեց այս զոյգ, արիասիրտ, վեհանձն կնոջ վրայ, և ըսաւ.

—Ինչպէ՞ս պիտի հատուցանեմ քեզ երախտագիտութիւնս։

Էլէն անոր երեսը նայեցաւ անխռով և պատասխանեց.

—Բարի, աշխատասէր և պարկեշտ մարդ մը գտնելով։

Եւ պատուհանէն անոր ցոյց տալով գործատուներն, լի՛ գործաւորաց ոգևորութեամբ և կառքներուն ժխորով.

—Հո՛ն է փրկութիւնը. չէնքը կործանեցիր, վերաշինէ զայն. ես պիտի օգնեմ քեզ։

—Բայց պիտի կրնա՞նք յաջողիլ։

—Մարդ ամէն բան կրնայ ընել ԿԱՄՔՈՎ։

Էլէն տարաւ զայն սեղանին քով։ Լուի գրիչ մ'առաւ և առանց վարանելու հանդէպ այն ապագային զոր իր կինը կը խոստանար իրեն, փակեց անցելոյն հաշիւը։

ՎԵՐՋ